EMEK

20 ekim 1969

13

«SEÇİM» HERŞEY DEĞİLDİR SOSYALİSTLER GÖREVE

SEÇİM YENİLGİSİ VE ÖTESİ

SADUN AREN

12 Ekim seçimleri Partimiz için büyük bir yenilgi olmuştur. Seçim sonuçları, en karamsar tahminlerin bile altına düşmüştür. Yenilginin göstergesi, elbette ki, 15 milletvekilinden 2 milletvekiline düşülmesi değildir. Bunun, milli bakiye usulünü ortadan kaldıran yeni seçim sisteminin bir sonucu olduğunu biliyoruz. Asıl yenilgi, Partimizin aldığı oyların hem sayı hem de oran olarak düşmüş olmasıdır.

Gerçekten, hatırlanacağı üzere, 1965 seçimlerinde Partimiz oyların % 3 ünü almış ve bu oran 1968 kısmi senato seçimlerinde 5,1 e yükselmişti. Son seçimlerde, kesin sonuçlar henüz belli olmamakla beraber, oy oranının % 3 ün de altına düşmüş olduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye İşçi Partisi oylarındaki bu düşüş beklenmeyen, tarihin akışına ters düşen bir olaydır. Birçoklarımız sosyalist oylarda önemli artışlar beklerken, alınmış oyların bile bir kısmının kaybedilmiş olması gerçekten şaşırtıcı olmuştur. Bundan ötürü, sosyalist hareketin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi bakımından TİP in oy oranındaki bu düşüşün etraflı bir tahlilini yapmak, nedenlerini ortaya koymak ve bunlardan dersler çıkarmak zorunlu bir görevdir.

Seçimlerin resmi ve kesin sonuçları henüz ilan edilmemiştir. Bundan ötürü, ayrıntılı bir tahlil yapmak bugün için mümkün değildir. Fakat genel sonuç, yani oy oranının düşmüş olduğu bellidir ve buna dayanarak bazı meseleleri aydınlatmak mümkündür.

Şüphesiz ki hareket noktası Partimizin sosyalist niteliğini devam ettirip ettirmemesiyle ilgilidir. Bilindiği gibi TİP bir sosyalist parti olarak ortaya çıkmıştı. Parti bu niteliğini geliştirip sürdürdüğü müddetçe diğer partilerden ayrılmış olacak ve onların karşısında temelli bir alternatif olarak belirecekti. Bu taktirde Partinin oylarını muhafaza edeceği ve gittikçe artıracağı da tabiidir.

Oysa TİP bir süredir sosyalist niteliğini geliştirmek şöyle dursun, tersine bu niteliğini hem teoride hem de pratikte yitirmeğe, ve böylece diğer partilere benzemeye, onlardan ayırt edilememeye başlamıştır. Örneğin, Aybar'ın CHP seçim bildirgesinin TİP programının kötü bir kopyası olduğundan şikayet etmesi ve arada bir fark olduğunu belirtmek için bu partiye daha çok hücüm etmek yolunu tutması bu hususu doğrulayan açık bir delildir. Çünkü, hiç şüphe yoktur ki, bir sosyalist parti, sloganlarının ve programının bazı unsurları başka partiler tarafından benimsenerek taklit edilemez. Hele saf dışı hiç bırakılamaz. Sosyalist bir partiyi yalnız sloganları ve programı değil, fakat aynı zamanda teşkilatının niteliği de belirler. Diğer bir şekilde ifade edecek olursak, sosyalist bir parti hiçbir suretle taklit edilemez ve bundan ötürü de taklit edilmekten korkmaz.

Partinin sosyalist niteliğini yitirmesi, bilindiği gibi, evvela başta Aybar olmak üzere bugünkü yönetici kadronun bilimsel sosyalizm teorisini reddetmeleriyle başlamış ve sonra bu, teori ile pratik arasındaki şaşmaz ilişkiden ötürü, uygulamaya da yansımıştır.

Bu yansıma özellikle teşkilatın ihmal edilmesi, son sıralarda, hatta tahrip edilmesi yönünde olmuştur. İstanbul, İzmir ve Ankara gibi başlıca illerimiz merkezden atanan müteşebbis kurullarla idare edilmek istenmiş ve bunun sonucu olarak, bu illerde etkin bir seçim çalışması da yapılamamıştır. Genel merkez oy almanın da bir teşkilat meselesi olduğu gerçeğini anlayamamıştır.

Bu arada bir toprak ağasının sırf oy getireceği mülahazası ile bir ilde liste başı yapılması, radyoda dini istismar eder mahiyette bir konuşma yapılması teorideki sapmanın pratiğe yansıyan diğer örnekleridir.

İşte seçimlerdeki yenilginin temel nedeni bu, yani TİP in sosyalist kimliğini kaybetmiş olmasıdır. Vaktiyle partimize oy vermiş olan seçmenler, Partinin bu durumunu sezince artık ona oy vermekte bir anlam bulamamışlar ve, ya hiç oy kullanmamışlar ya da başka partilere oy vermişlerdir.

Son olarak Parti içindeki ihtilafın seçimlerin sonuçları üzerindeki etkisine de değinmek gerekir. Bu konuyu gerçekçi ve doğru bir şekilde değerlendirebilmek için bugünkü durumla, ihtilafın açığa vurulmasının seçim sonrasına ertelendiği bir durumu birbiriyle mukayese etmek lazımdır. (Yoksa, çok defa yapıldığı gibi, hiçbir ihtilafın olmadığı bir durum mukayesenin bir yanı olarak alınmamalıdır.)

Yukardan beri anlatmaya çalıştığımız üzere son seçim yenilgisinin temel nedeni Partinin sosyalist niteliğini yitirmiş olmasıdır. Diğer taraftan, bilindiği gibi, parti içindeki ihtilafın nedeni de budur. O halde, ihtilafın seçimlerden evvel açığa çıkmasıyla, seçimlere kadar ertelenmesi arasında önemli bir fark olmaması gerekir. Çünkü seçmenlerin büyük çoğunluğu, partinin sosyalizmden ayrıldığını teorik planda değil, fakat bunun uygulamadaki yansımasından sezinlemiş ve anlamıştır. Bundan ötürü seçmenin Partiye olan itimatsızlığı Parti içi ihtilafın açığa vurulmasından bağımsız olarak gelişmiştir. Kaldıki, seçmenlerin çok büyük bir kısmının parti içi ihtilafı yakından takip ettikleri ve partiyi özdeşleştirdikleri genel başkan yerinde durduğuna göre, bu ihtilafa önem verdikleri de idia edilemez. Buna karşılık, ihtilafın mevcudiyeti, partinin tekrar sosyalist niteliğine kavuşturulması ihtimalini açık tuttuğundan, bilinçli ve ısrarlı sosyalist oyların da partiden kopmasını önlediği söylenebilir.

Artık seçim de bitti. Şimdi sosyalistlere düşen görev, olanlara hayıflanmayı bir tarafa bırakıp, edinilen tecrübelerden de yararlanarak, sosyalist hareketin ve onun partisinin bilimsel sosyalizmin doğrultusunda birlik ve beraberliğini sağlamanın yollarını araştırmaktır.

Dinci İdeolojinin Gelişme Çizgisi ve Sınıfsal Anlamı

TANER TİMUR

Marx «din halkın afyonudur» demişti. Bu formül katolik kilisesinin *sömürü düzenini meşru kılan* tutumunu yansıtan uzun bir tarihi tecrübeyi özetlemektedir. Bu tarihi gelişimin aşamaları, batılı marksistler tarafından uzun uzun anlatılmıştır. Bu konuda tek bir örnek vermek gerekirse deriz ki, orta çağın en önemli teologlarından Saint - Augustin «Allahın Ülkesi» isimli eserinde «Allah köleliği dünyaya günaha karşı bir ceza olarak soktu. Bu bakımdan köleliği kaldırmak istemek Allahın iradesine karşı gelmektir.» derken, bu gelişimi aynı derecede açık bir şekilde özetliyordu. (1) İlâve etmeğe lüzum yokki, feodal kölelik tarihi evrimini tamamlayıp yerini sermaye köleliğine bıraktıktan sonra, batı kilisesi yeni koşullara uymasını bilmiştir.

Evet, Marx haklı olarak «din halkın *afyonudur»* demişti. *Bununla beraber* Marx'ın din konusunda iki görüşünü sadece bu formüle sığdırmak onu hiç tanı*mamak demektir.* Elbette ki *tarihi* maddeciliğin kurucusu, din hakkında ki görüşünü, tarihi evrimi, toplumsal koşulları ve üretim ilişkilerini hesaba katmayan bir cümleye sığdıramazdı. Böyle bir davranış dialektik yönteme aykırıdır ve özü itibariyle idealisttir. Eğer her zaman ve her yerde din kütlelerin afyonu olsaydı Engels ve Lenin ilkel hiristiyanlığın devrimci niteliğinden söz etmezlerdi. Yine Engels XVI. asır Almanya'sının sömürülen köylülerini hakim sınıflara karşı başkaldırtan din adamı Thomas Munzer'i bir devrimci olarak alkışlamazdı. Ve bizzat Marx'da, Engels'le birlikte, batı evriminin bur*juva demokratik devrimi aşamasında,* protestanlığı devrimci bir ideoloji olarak kabul etmezdi.

Bütün bunlara rağmen marksizmin sömürülen kütlelere herşeyden önce bir din düşmanlığı olarak tanıtılmasının nedeni kutsal inançların sosyalizmle savaşta etkili bir araç olarak görülmesinden ileri gelmektedir. Gerçi burjuva ideologları giderek marksizmi bir din ve Marx'ı da bir peygamber ilân etmişlerdir! Fakat yine de sermayedar sınıf çoğu kez hiç saygı göstermediği dini inançların zayıflamasından pek korkar ve gerekli durumlarda dini kurumlara kesenin ağzını açmaktan kendini *alamaz.*

Aslında marksizmin dini yabancılaşma hakkında ki görüşü, «hem gerçek bir ıstırabın yansımasını, hem de bu ıstıraba karşı protestoyu» açıklar. (2) Istırabın yansıması (izahı ve meşru kılınması) ile, ıstıraba karşı isyan arasındaki diyalektiği, son tahlilde üretim koşulları belirler. Bu bakımdan bir marksist dine karşı a priori bir tavır takınamaz ve somut durumların tahlilinden hareket etmek zorundadır.

Meseleyi bu şekilde koyduktan sonra, bu yazımızda yakın tarihimizde mukaddesatçı ideolojinin nasıl bir gelişim çizgisi geçirdiğini ve sınıfsal anlamının ne olduğunu kısaca açıklamaya çalışacağız.

Memleketimizde dinle marksizmin teması daha kurtuluş savaşı sırasında başlamıştır. Milli kurtuluş savaşımızın antiemperyalist niteliği, onu Sovyetler Birliği'nin doğal müttefiki haline getirmişti. Atatürk anadolu *ihtilâli* sırasında antiemperyalist şiarları sık sık kullanmıştır. Ancak 1920 Türkiyesinde hakim ideoloji is*lâm olduğu için, bu dönemde dinin de* devrimci bir nitelik kazandığına tanık oluyoruz. Bu yıllarda Atatürk islam tarihini incelemeye geniş zaman ayırmış, İstanbul'un işgali üzerine «islam alemine beyanname» ler göndermiş, 1921 şubatında Sivas'ta bir panislamist kongreyi toplantıya çağırmış ve hatta aslında milli hakimiyet esasına dayanan 1921 Teşkilâtı Esasiye Kanunu münasebetiyle yaptığı konuşmada «biz prensip olarak makamı hilafet ve saltanatı kabul ediyoruz» demiştir. (3) Atatürk kendisini böyle bir tutuma mecbur kılan koşulları Nutuk'ta açıklamıştır. Aslında herhangi bir açıkla*mayı gerektirmeyecek kadar aşikar olan* bu durum, Atatürk'ün islam ve bolşevizmin ilişkileri konusunda söylediği bazı cümlelerde de kendisini göstermektedir. Atatürk bir taraftan bolşevizmden «islamiyetin en âli kanun ve kaidelerini ihtiva eden bolşevizm» (4) diye sözederken, diğer yandan da «... dini prensiplerimiz bolşevizmi benimsemekten bizi uzak tutmaktadır.» demiştir. (5) Bu ikili tutumun anlamı şudur : Atatürk hem bolşevizmi hem de devlet dini olarak islamı reddetmekte ve cumhuriyetçi bir perspektif içinde birini diğerine karşı kullanmaktadır. Kısaca Atatürk Milli Kurtuluş Savaşı koşulları içinde dini ideolojiden, devrimci bir taktikle çok başarılı bir şekilde yararlanmıştır. Bu bakımdan hiç kuşkusuz diyebiliriz ki müslümanlık milli kurtuluş savaşında ilerici ve devrimci bir rol oynamış ve sadece sömürülen sınıfların değil, işbirlikçi sermaye hariç hakim sınıflarında batı emperyalizmine karşı protestosunu dile getirmiştir.

Saltanat ve hilafetin kaldırılması ve cumhuriyetin ilânından sonra Atatürk, bir yandan Diyanet İşleri Müdürlüğünün kuruluşu ile dini bir kamu hizmeti olarak örgütlerken, öte yandan da tarikatlara karşı savaş açmıştır. Yönetimi eline geçiren asker - sivil aydın kadro devrimci atılım*ların eşiğindedir. Artık eskiden olduğu gibi* müslümanlığın kütleleri uyuşturucu tezahür şekillerine meydan verilmeyecektir. Tekkeler ve zaviyeler yasak edilmiştir. Atatürk'ün «hurafe» lere ve «batıl itikat» lara çatan bir sürü konuşması vardır.

Atatürk devrimleri bürokratik bir kadro yönetiminde gerçekleştirildi. İslam teokratik niteliğini kaybedince, asker - si*vil devrimci kadroya batıdan en kolayca* aktarılabilecek bir ideoloji bulundu : Pozitivizm yakın tarihimizin Genç Osmanlılar - Jön Türkler - 2. Meşrutiyet çizgisinde bu evrimin gelişme ortamını hazırlamıştı. Aslında başka bir vesile ile belirttiğimiz gibi (6), buna pozitivizm de denemez. Bilimsel ortamın yokluğunda, yapılan daha çok bilim edebiyat olmuştur. Atatürk'ün çabalarına rağmen milli bir burjuva sınıfı gelişmeyince, 1929 buhranının da etkisiyle devlet iktisadi hayata geniş ölçüde girmiş ve bürokrasi daha da güçlenmiştir.

Konumuz sadece dinci ideolojinin gelişimi olduğu için tesbit ettiğimiz nokta-

Sayfayı Çeviriniz

Dinci İdeolojinin Gelişme Çizgisi

yı tekrar edelim : Atatürkçü bürokrasinin ideolojik temeli pozitivizmdir. Pozitivizm, Türkiye'de ortaya çıkış şekli ile, lâikliğin temelini teşkil etmiş ve batılı burjuva bilimlerinin üstünlüğünün kabulü ve onların anlaşılabildikleri ölçüde aktarılmaları sonucunu doğurmuştur. Ve türk üniversiteleri de bu aktarma görevini az çok başarmasını bilmiştir.

Atatürk'çü dönemi, 1946 da girilen çok partili dönemden ayıran özellik, pozitivizmin ideolojik tekelidir. Gerçi bu dönemde Marx'dan çeviriler yapıldığını ve Kadro yazarlarının marksizmden mülhem tahliller yaptıklarını biliyoruz. Fakat bunların toplumsal hayatla ilgili pratik bir önemi olmamıştır. Nitekim, Kadrocular Atatürk'ün temel fikirleri ile çelişmeğe düşmemeğe özel bir itina göstermişler ve bu konuda marksizmi de tahrif etmekten çekinmemişlerdir. Öyle sanıyorum ki bu durumu en iyi teşhiş eden düşünür, A. Adıvar olmuştur. Adıvar diyor ki : «Batı düşüncesinin, veya daha doğrusu batı pozitivizminin o zaman ki hakimiyeti o kadar kuvvetli idi ki, buna güçlükle düşünce denebilir. Bunun ismi olsa olsa «dinsizliğin resmi dogması» olabilir... Cumhuriyet hiç bir zaman ilmi pozitivizmin ve pozitivist düşünce akımının kalesi olmaktan geri kalmadı... Son yirmi sene içinde, Türk gençliğinin büyük ekseriyeti resmi bir dini eğitimden geçmedi ve eskiden islami dogmalar nasıl empoze ediliyorsa, batılı pozitivizmde öyle empoze edildi.» (7) Bu gençlik, kendi elinde olmayan sebeplerle 1950 - 60 fikir boşluğunun temsilcisi olmuştur.

Çok partili hayata geçildikten sonra dinci ideolojinin yeniden canlandığını ve toplumsal hayata aktif bir rol oynadığını görüyoruz. Bunun sınıfsal anlamı küçük burjuvazinin bir kesiminin (özellikle kasaba eşrafının) otoriter bürokrasiye karşı isyan aracı olarak dini seçmesindendir. Bunlara göre C. H. P. dinsiz, hatta din düşmanı bir partidir. Halkın dininin icaplarını bile yerine getirmesine imkân vermemektedir. Pozitivist aydınlarca «Atatürk devrimlerinden sapmalar» olarak kabul edilen bu gelişim, D. P. tarafından başarılı bir şekilde kullanılmıştır. Ancak, ilk icraatı ezanın arapça olarak okunması olan D. P., bürokrasinin desteği olmadan iktidarda zor kalacağını anladığı için, on yıllık iktidarı boyunca devamlı olarak pozitivizm ile dinci ideoloji arasında bir denge sağlamaya dikkat etmiştir. İktidara gelinirken dinci ideoloji (daha çok el altından) desteklenmiş, ancak, 14 Mayıs seçimlerinden sonra ticaniler Atatürk heykellerini kırmaya başlayınca, Atatürk Kanunu çıkarılmıştır. Daha sonra din üzerinde ki baskı gevşetilmiş, fakat bunun tepkiside 6187 sayılı kanun olmuştur. Bu arada birçok mukaddesatçı dergi ve gazete de kapatılmıştır. Dikkat edilecek olursa, 1950 ile 1954 arasında ki, yani büyük şehirlerde sermaye birikimi hızlı olduğu, köylerden şehirlere göç edenlerin iş bulabildikleri ve küçük burjuvazinin alt kesiminin durumunun sarsılmadığı yıllarda, D. P. daha çok bürokratik pozitivizme ağırlık vermiştir. Ancak, 1954 den sonra hızlanan enflasyon, sermaye birikimini yavaşlatıp, küçük burjuvazinin ve ücretli sınıfların durumunu sarsınca, mukaddesatçı ideoloji bu kez tam bir afyon olarak piyasaya sürülmüştür. Menderes 1957 seçimlerine «İstanbulu ikinci bir Mekke, Eyüp Sultan Camiini de ikinci bir Kâbe yapacağız» (8) diyerek girmiştir. 1957 seçimlerinde D. P. geriledikten sonra, özel yaşantıları dini ilkelere çok yabancı olan D. P. yöneticileri dinci ideolojiyi daha da desteklemişlerdir. D. P. ocakları tarafından tertiplenen mevlütlerin radyo kanalıyla sık sık yayınlandığı 1958 - 1959 ramazanları hala hatırlardadır. Seçimlerin öne alınması ihtimali üzerine de, siyasetten nefret ettiğini söyleyen, fakat bütün hayatı siyasetle geçen Saidi Nursi görevlendirilmiş ve parlak karşılama törenleri yapılmıştır. Saidi Nursi talebelerine bir mektupla şu talimatı vermiştir. «Biz demokratları iktidar yerinde muhafaza etmeğe Kur'an menfaati için kendimizi mecbur biliyoruz.» (9) Böyle bir tutumun doğal sonucu Amerikan emperyalizminin savunulması olacağı için aynı mektupta şu satırlarıda okuyoruz. «Amerika gibi din lehinde ciddi çalışan muazzam bir devleti kendine hakiki dost yapmak iman ve islamiyetle olabilir.» Saidi Nursi sömürülen kitlelere sabır, tevekkül ve kadere katlanma telkin etmiştir. Talebeleri kendisini bir «hürriyet kahramanı» olarak görürler, fakat hürriyet anlayışı da mistiktir ve sömürü koşullarını bir veri olarak kabul eder.

27 Mayıs hareketini incelerken, hazırlanmasında dinci ideolojinin gelişmesinin oynadığı rolü de gözden uzak tutmamak gerekir. 27 Mayısla beraber bürokratik ideoloji kuvvetlenmiş, ancak 1961 Anayasasının kabulünden sonra sosyalizm de gelişmeye başlamıştır. Bu gelişmede elbetteki Kıbrıs davası, Vietnam savaşı gibi bizi doğrudan doğruya ya da dolaylı ile ilgilendiren milletlerarası sorunlar da rol oynamıştır. Ancak asıl nedeni, üretim koşullarının gelişmesi açısından, pozitivizmin (ve onun doğal sonucu olan burjuva ilimciliğinin) kendi zaafında aramak gerekir. Dışa bağlı bir kapitalizmin yarattığı sınıf çelişkileri içinde pozitivizm, işbirlikçi sermaye ve bürokrasinin üst kademelerinin tutuculuğunu yansıtmış ve buna karşı tepkilere paralel olarak gerilemiştir. Pozitivizmin klasik tutumu, dinci ideolojiyi «yobaz» ve «gerici» olarak damgalamak, sol ideolojiyide «eskimiş ve modası geçmiş marksizm» olarak ilan etmektir. Bu durum devam etmektedir ve kabul etmek gerekir ki gerilemekle beraber pozitivizm Türkiye'de hala çok etkili bir ideolojidir.

Koalisyon döneminde islami tepki şiddetlenmiştir. Gerçi 1965 seçimlerinde C. H. P. nin aldığı sonucu İsmet Paşa nurculuğun gelişmesine atfetmekle, durumu belki abartmıştır. Bununla beraber mukaddesatçı Prof. Osman Turan'ın «nurculara karşı şiddetle hücuma geçen ve mağlubiyetinide onların mücadelesi ile ilgili gören İsmet Paşa'nın nurculuğun yayılması amilleri arasında büyük bir role sahip olduğunu» (10) söylemesi dikkat çekicidir. İsmet Paşa'nın laik ve otoriter bürokrat imajı hala silinmemiştir ve mukaddesatçı çevrelerce hala kullanılmaktadır.

Dinci ideoloji 1965 seçimlerinden sonra sosyalizmin gelişmesine paralel olarak gelişmiş ve militan kadrolarını küçük burjuvazinin alt kesimlerinde bulmuştur. Bunun eylemde ortaya çıkan şekillerini son yıl içinde net bir şekilde gördük. Emperyalizmle savaşan öğrencilere karşı İstanbul'da kanlı pazarı bunlar yapmışlardır. Kayseri'de TÖS kongresine karşı tertip hazırlıyanlar, önce küçük esnaf üzerine baskı yaparak bunları dükkanlarını kapatmağa ve hareket geçmeğe zorlamışlardır. İzmir ve Samsun esnaf dernekleri başkanları, öğrencileri kendilerinin de sokağa dökülebileceklerini söyleyerek tehdit etmişlerdir. Durum açıktır : Büyük sermaye küçük esnafı (ve lumpen proleteryayı) sol hareketlere karşı bir vurucu kuvvet olarak kullanmakta ve emniyet kuvvetleri buna seyirci kalmakta ve hatta bazan buna yardımcı olmaktadır. İçişleri Bakanı Fa-

ve Sınıfsal Anlamı

ruk Sükan görevinden ayrılırken Bugün, İttihat gibi dinci organlar tarafından «başarı» larından ötürü tebrik edilmiştir. Ve bu gelişme, giderek, şehir ortasında «faili meçhul (!) » cinayetlere yol açacak kadar vahimleşmiştir.

Dinci ideolojideki son gelişme Anadolu küçük ve orta tüccarını işbirlikçi sermayeye karşı ayaklandıran prof. Erbakan'ın liderliğinde ifadesini bulmuştur. Hareketin özelliği dinci ideolojinin, hakim sınıfların iç çelişkilerinde ilk kez bir ideolojik bir araç olarak kullanılmasıdır. Bunun doğal sonucu, Erbakanın Anadoludaki burjuva demokratik özlemleri dile getirmesi ve giderek «sol teşhis» le birleşmesidir. Gerçi prof. Erbakan bir taraftan yabancı ve işbirlikçi sermayeye karşı «cihad» ilan ederken, diğer taraftan da şunları söylemektedir : «Kuruldukları memleketlerin iktisadi nizamına ve seyrine istikamet veren milletlerarası şirketler büyük bir süratle vücut bulmaktadır. Bir zamanlar milli sanayiin ve ziraatin gelişmesi için alhirli bir yol olarak benimsenen kapalı ekonomi ve tahdit sistemi devamlı olarak itibarından kaybetmekte ve yerini yavaş yavaş açık ekonomi ve serbesti sistemine terketmektedir.» (11) Görüldüğü gibi, «sol teşhis» le birleşen Erbakan, milletlerarası tekelci sermayenin sözcülüğünü de elden bırakmamaktadır. Bu tutum ister bir bilinçsizlik eseri olsun, ister saf bir demagoji olsun, önemli olan nokta şudur : Prof. Erbakan temsil ettiği küçük burjuvazinin iç çelişkilerini ve kararsızlığını yansıtmaktadır. Bu teorik çelişkinin çözümü eylemde olacaktır. Eğer Erbakan yabancı ve işbirlikçi sermayeye açtığı cihadı samimiyetle yürütürse, sol teşhisin, doğal tedavisinin de sol olduğunu eylemde anlayacaktır. Aksi takdirde... maskesi düşecektir. Aynı çelişkiyi yansıtan başka bir dinci ideolog Bugün baş yazarı M. Şevki Eygi dir. Eygide bir taraftan küçük burjuvaziyi «mutlu ve putlu azınlığa» karşı cihada çağırmaktadır. İthalat ve ihracaatın devletleştirilmesini savunmakta, diğer yandan da yabancı bir memleketin (herhalde Suudi Arabistan'ın) hilafeti kanalıyla, memleketimizde emperyalizme yeni bir manevi temel aramaktadır. Eygi'ye göre, Türkiye laik bir cumhuriyet olduğu için hilafet kurumu mevcut değildir. Ancak, nasıl bütün katolikler papaya bağlı iseler bizdeki müslümanlar da yabancı bir ülkedeki halifeye bağlı olabilir! (12) İlave edelim M. Ş. Eygi'nin çelişkileride eylemde çözülecektir. Mukaddesatçı düşüncenin somut gerçeklere eğilince, sosyalist düşüncenin etki alanına girmesi bizler için şaşırtıcı olmamalıdır. Sınıf ve sömürü ilişkilerinden değil, metafizik ve teolojik görüşlerden de hareket edilirse, varılacak noktanın yine sınıf ve sömürü ilişkileri olacağı somut bir gerçek olarak gözler önüne serilmiştir.

Bu kısa açıklamadan şu sonuç çıkarılabilir sanıyorum : Önümüzdeki sosyalizme karşı yeni ideoloji daha yaygın bir biçimde kullanılacaktır. Ancak buna karşı takınacağımız tavır, bunları «yobaz», «mürteci» ve «gerici» diye damgalamak olmamalı ve somut tahlillere dayanmalıdır. Emperyalizm, sermayedar sınıflar ve toprak ağası üçlüsü sömürülen sınıfları mukaddesatçı ideoloji ile uyutmaya çalıştığı müddetçe, bu eninde sonunda geri tepen bir silâh olacaktır. Nitekim sol düşünce, mukaddesatçıları etkilemeye başlamıştır bile. Sosyalistlere düşen bu bilinçlenme sürecini hızlandırmaya çalışmak olmalıdır. Yok eğer, dini duyguyu doğuran beşeri ihtiyaçları ve onu besleyen üretim koşullarını göz önünde bulundurmayıp, kendimize «yobaz» ları ezecek doğal müttefikler ararsak, kazanacağımız sınıfları kaybederiz ve sonuç başarısızlık olur.

---

1) R. Garaudy zikrediyor. Le Marxisme du 20 e siecle, paris, 1969. s. 118
2) Aynı eser, S. 118
3) Atatürk, Söylev ve Demeçler, cilt 1. 61
4) Atatürk, Söylev ve Demeçler, cilt, 1 S. 92
5) Atatürk'ün Tamim, Telgraf ve Beyannameleri, S. 78
6) T. Timur, Türk Devrimi, Ankara 1968, S. 112 - 117
7) A. A. Adıvar, Interaction of Islamic and Western Thought, in Turkey Princeton
8) M. Toker, İsmet Paşayla On Yıl, 1957-1960, Ankara, 1966, s. 128
9) İttihad, sayı, 102, 7 Ekim 1969
10) Prof. Osman Torun, Nurculuk (Kolektif eser) Ankara, 1968, s. 78
11) Türkiye İktisat Gazetesi, 24 Temmuz 1969
12) M. Ş. Eygi, Hilafet Meselesi, Bugün, 9 Temmuz 1969

Emek Seçim Bürosu Çalışmaları

Geçen sayımızda kurulduğunu haber verdiğimiz Emek Seçim Bürosu bütün seçim kampanyası boyunca yoğun bir faaliyet göstermiştir. Büronun hazırladığı gezi programına uygun olarak, Sadun Aren, Behice Boran, Şaban Erik, Fatma Hikmet İşmen ve Mehmet Selik Arkadaşlarımız bazan tek tek bazan da topluca çeşitli illere giderek seçim çalışmalarına katılmışlar ve partili arkadaşlarla temas etmişlerdir. Bu gezilerin kapsamına giren iller ve başlıca ilçeler şunlardır : İzmir ve birçok ilçeleri, Manisa, Aydın, Muğla, Ayvalık, Denizli, Zonguldak, Giresun, Adana, Ceyhan, Maraş (Elbistan).

Bunlardan ayrı olarak 30 kadar genç militan arkadaşımız Büro tarafından örgütlenerek küçük gruplar halinde Sivas, Tokat, Amasya, Eskişehir, Bilecik, Afyon, Yozgat, Çorum, Çankırı, Bursa, Balıkesir, Tekirdağ, Konya ve Muğla'ya gitmişler ve buralardaki seçim çalışmalarına katılmışlar ve yardımcı olmuşlardır.

Bu arada il başkanın teklifi üzerine 4 Ekim tarihinde İstanbul'da yapılacak olan mitinge katı'mayı kabul etmiş olan arkadaşlarımız, Genel Merkezin bunu reddetmesi üzerine bu mitinge katılamamışlardır.

Genel merkezin bu tutumu karşısında il başkanı Şaban Yıldız bu görevinden istifa etmiştir.

BATI ALMANYA'DA

CEM EROĞUL

I. SEÇİM ARİTMETİĞİ

Federal Almanya'da, 28 Eylül 1969'da yapılan genel seçimlerde meydana gelen % 5'lik oy kayması, bu ülkenin siyasi çehresinde önemli değişiklikler yaratmaya adaydır. Daha 1949'da, Batı Almanya'da yapılan ilk genel seçimlerde, iki parti - Hristiyan Demokrat Parti ve Sosyal Demokrat Parti - oyların % 60'ından fazlasını toplamışlardı. Asgari % 5 oy alamayan partilerin meclise - Bundestag'a - girememesi gibi çeşitli tedbirlerle, bu oran zamanla artmış ve son seçimlerde % 86,8'e varmıştır. Siyasi sahneyi âdeta tamamen kaplayan bu iki kuruluşun yanında, bir tek Liberal Parti, barajı zorlukla aşabilmektedir. Ne var ki, iki dev partinin gücü eşitliğe yaklaştığı ölçüde, üçüncü küçük partinin önemi çok artmakta ve bizzat iktidar sahibini tayin edecek güce ulaşabilmektedir.

Son seçimlerde işte böyle bir durumla karşılaşılmıştır. Kuruluşundan beri Federal Cumhuriyet'i yöneten Hristiyan Demokrat Parti, % 1,5'luk bir oy kaybına uğramış ve oyların artık sadece % 46,1'ini alabilmiştir. Buna karşılık Sosyal Demokratlar oylarını % 3,4 oranında artırarak % 42,7'ye ulaşmışlardır. Aradaki farkın böylece azalmış olması, % 5,8 oy alan Liberal Parti'yi, geçen seçime nazaran % 3,7 oy kaybetmiş olmasına rağmen, gelecek iktidarı tayin edecek bir mevkie getirmiştir. Yeni mecliste koltuk dağılımı şöyledir : Hristiyan Demokrat : 242; Sosyal Demokrat : 224; Liberal : 30. Görüldüğü gibi, Liberallerin tutacağı taraf, üye çoğunluğunu kazanacak ve böylece iktidara gelebilecektir.

II. SİYASİ GÜÇLER

Liberal Parti, hakemliğini Sosyal Demokratların lehine kullanmıştır. Eğer şu anda bir değişiklik olmazsa, bu ay bitmeden, Sosyal Demokrat - Liberal koalisyonu Federal Almanya'da iktidara gelmiş olacaktır. İkinci Dünya Savaşı'ndan beri bir Sosyal Demokrat'ı ilk defa olarak başbakanlığa - şansölyeliğe - kadar yükselten bu gelişmeyi, basit bir oy kayması ile izah etmek elbette mümkün değildir. Seçim aritmetiği, iktidar değişikliğinin sebebi değil, ancak gerekli bir şartı olmuştur. Aslında, sadece koltuk sayısına bakılırsa, Hristiyan Demokratların yine iktidara gelmeleri daha mantıki olurdu. Ne var ki, siyasi gelişmelerin mantığı, seçimlerin matematik mantığından farklıdır ve bunun anahtarı, siyasi güç dengesinde aranmalıdır.

1949 yılında, A. B. D., İngiltere ve Fransa'nın işgal bölgelerini tamamen kapsayan 10 eyaletin - Land'ın - birleştirilmesiyle meydana getirilen Federal Alman Cumhuriyeti, o günden bu yana daima Hristiyan Demokratlar tarafından yönetilmiştir. Bu partinin politikası şöyle özetlenebilir : 1) Dış işlerde : Batılıların tam bir birliğe varmak ve Federal Cumhuriyet'i, Batı blokunun önemli bir üyesi haline getirmek; bunun için de, bir yandan batıdaki sınırlarda taleplerinden vazgeçerken, öte yandan siyasi, askeri ve iktisadi alanlarda, Batı'nın kendisinden vazgeçemeyeceği bir seviyeye gelmek. Buna karşılık, Batı içinde böyle bir seviye tutturuluncaya kadar, Doğu ile ilişkileri dondurmak; Almanya'nın birleştirilmesi ve doğu sınırlarının resmen tespiti meselelerini, güçlü bir mevkie gelinceye kadar ertelemek. 2) İç işlerde : İktisadi kalkınmayı mümkün olduğu ölçüde çabuk gerçekleştirmek; bunu yaparken de, sola karşı her türlü tedbiri alarak, büyük burjuvaziye siyasi ve ideolojik bir teminat sağlamak. Hristiyan Demokratların bu politikası, belli sınırlar, içinde, artık başarıya ulaşmış sayılabilir. Bugün, Federal Almanya, Batı blokunun A. B. D.'den sonra en güçlü üyesi olmuştur. Mark, Batı'nın en çok aranan parasıdır. Alman sanayii, özellikle ağır sanayii, Batı Avrupa'nın en ön sırasını işgal etmektedir. Dış ticaret dengesi, büyük bir fazla ile kapanmaktadır. Diğer kapitalist ülkelerde işsizlik önemli bir sorun iken, Batı Almanya, işgücü ithal etmektedir. Ve nihayet bugün Federal Cumhuriyet'in milli geliri 600 milyar markı aşmıştır.

Ne var ki, Hristiyan Demokratların politikası bugün bir çıkmazla karşı karşıyadır. Bu denli gelişmesine imkân yarattıkları Alman burjuvazisi artık gitgide kendi kabına sığamaz olmuştur. Kendisine büyük umutlar bağlanan Ortak Pazar, özellikle Fransız burjuvazisinin rekabeti yüzünden, yeterli bir açılma alanı sağlayamamaktadır. Alman burjuvazisi, dünya çapında bir iktisadi yayılma ihtiyacı içindedir. Oysa Hristiyan Demokratların ufukları Batı blokuyla sınırlıdır. 450.000 kişilik Federal Ordu ise, atom silâhlarının egemen olduğu bir dünyada, yeni «hayat sahaları» açmaya yeterli bir araç değildir. Bu durumda, burjuvazinin gözleri, yavaş yavaş, Doğu'daki buzları eriteceğini söyleyen, yani yeni pazarlar vadeden Sosyal Demokratlara çevrilmeye başlamıştır.

Alman Sosyal Demokrat Partisi, yüklü bir maziye sahip, eski bir kuruluştur. Ağustos 1969'da yüzüncü yılını tamamlayan bu parti, daha kuruluş yollarında oportünizmin damgasını yemiştir. Onun içindir ki, tarihi, ihanetler ve yenilgilerle doludur. Birlik adına Lassalle'cılara taviz vermekle işe başlamış, Marx ile Engels'in eleştirilerine kulaklarını tıkamış, Birinci Dünya Savaşı patlayınca Bolşeviklere cephe almış, savaş sonunda sosyalist devrimi sabote etmiş, Bernstein revizyonizminin yeşermesine imkân vermiş, taviz vere vere nihayet 1933'te Hitler'in iktidara gelmesini önleyememiş ve naziler tarafından tasfiye edilmiştir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra siyaset alanına yeniden çıkan parti, eski yenilgilerinden ders alacağına, çıkar yolu oportünizminin dozunu artırmakta bulmuş ve sonuç olarak, devrimci niteliğini tamamen yitirmiştir. Bugün, Alman Sosyal Demokrat Partisi, sosyalist özden yoksun, iliklerine kadar reformist bir kuruluş haline gelmiştir. Bütün politikasını, «Hristiyan Demokratlar gibi, ama onlardan daha iyi!» şiarıyla özetlemek mümkündür.

Sosyal Demokratlara iktidar yolunu açan son gelişmeler, işte bu politikanın Alman burjuvazisinde yarattığı yeni ilgidir. Sosyal Demokratların, Aralık 1966'dan itibaren Hristiyan Demokratlarla koalisyon kurarak iktidarı paylaşmaları ve bu dönemdeki icraatları, Alman burjuvazisinin eski kuşkularını önemli ölçüde silpürmüştür. Willy Brant'ın dışişleri bakanlığı, Romanya ve Yugoslavya ile diplomatik ilişkiler kurulmasını sağlamış ve Çekoslovak pazarında, ancak işgalin önleyebildiği bir girişimi başarmıştır. Bunun yanı sıra, yine bir Sosyal Demokrat olan iktisat bakanı Schiller, 1966 - 1967 yıllarında Federal Almanya'da görülen iktisadi durgunluğu yenmek için Alman burjuvazisine 8 milyar marklık kamu kredisi dağıtmakta tereddüt etmemiştir. Bu somut davranışlar karşısında, Batı Almanya'nın egemen çevreleri, bir zamanlar sosyalizme bulaşmış bir partiye karşı duydukları ezeli kuşkudan kısmen kurtulmuşlar ve Sosyal Demokrat formüllerde, Hristiyan Demokratlar sayesinde kazandıkları gücün kullanılabileceği yeni bir çıkış yolu görmeye başlamışlardır. Batı Almanya'da hazırlanan iktidar değişikliğin sırrını işte burada aramak gerekir.

Bu iki büyük partinin yanı sıra, diğer bazı küçük kuruluşlar da siyasi dengenin oluşumunda rol oynamaktadır. Bunların başında, Bundestag'a girmeyi başaran tek küçük parti olan Liberal Parti'yi zikretmek gerekir. Liberal Parti, klasik burjuva döneminin ürünüdür ve ideoloji-

BURJUVAZİ AT DEĞİŞTİRİYOR

si, ilkel bir kapitalizm anlayışına dayanmaktadır. Ancak bu kuruluş tamamen bir şahıs partisi durumunda olduğu için, değişen yöneticileriyle birlikte siyasi görüşlerinde önemli değişiklikler meydana gelmektedir. Son zamanlarda parti başkanlığına getirilen Walter Scheel, iç politikada, köhnemiş eski liberal görüşü sürdürmekle beraber, dış politikada, Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin resmen tanınmasını isteyecek kadar bir hamle yapmıştır. Bu cesur tutum, bugünlerde hazırlanmakta olan yeni iktidar koalisyonuna yepyeni bir renk katmaktadır.

Federal Cumhuriyet'in güçlenme döneminde, nazi ve komünist partiler yasaklanmıştı. Ancak son yıllarda, burjuvazi, bu akımları kısmen serbest bırakacak kadar kendisini güçlenmiş hissetmektedir. Bu yeni serbesti sonucunda, 1966 yılında, neo-nazi bir parti siyaset sahnesinde belirmiştir. Adolf Von Thadden'in yönetimindeki bu yeni nazi hareketi, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonraki esas nazi hareketinin aksine, büyük burjuvaziyi cezbetmemektedir. Zira artık Hitler değil, Bismarck dahi gelse, Alman burjuvazisine «kan ve demirle» yeni yayılma alanları açamaz. Eğer elinde bir çare kaldıysa, o da, bir yandan Amerika'nın gölgesine sığınmak, öte yandan diplomatik usullerle Doğu'ya sızmaya çalışmak olabilir. Nazi kılıklı bir partinin ise bunu sağlayacak güveni uyandırmasına imkân kalmamıştır. Buna rağmen, Von Thadden'in Milli Demokratik Parti'si, son genel seçimlerde oyların % 4,3'ünü alarak, hiç küçümsenmeyecek bir başarı sağlamıştır. İlerlemeye devam eder ve Liberal Parti'nin yerini kapmayı başarırsa, gelecekteki Batı Alman iktidarlarının kurulmasında hakem mevkiini eline geçirebilir. Bunun da Almanya'yı nasıl tehlikeli maceralara sürükleyebileceğini tahmin etmek için tarihe bir göz atmak yeter. Alman burjuvazisi, 1968'den itibaren, bir yeni komünist partisinin de faaliyet göstermesine izin vermiştir. Bu parti, aydınlar ve gençlik arasında kısmen etkili olmakla beraber, oy potansiyeli şimdilik son derece zayıftır. Demokratik İlerleme İçin Eylem Cephesi içinde mücadeleye giren komünistler son seçimlerde oyların ancak % 0,6'sını alabilmişlerdir.

III. İKTİDAR DEĞİŞİKLİĞİNİN SONUÇLARI

Federal Almanya'da siyasi güç dengesi böyle olduğuna göre, hazırlanmakta olan iktidar değişikliğinin sınırları kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. 20 Ekim'de toplanacak olan yeni Bundestang'ın görevi, burjuvazinin yorulmuş olan atını değiştirmekten ibarettir. Bu sınırlı değişikliğin, iç politikada önemli bir gelişme yaratması beklenemez. Buna karşılık, Batı Alman dış politikasının Hristiyan Demokratlar tarafından içine sokulduğu buz kalıbından giderek kurtarılması muhtemeldir. Şimdiye kadar yapılan koalisyon hazırlık çalışmaları da bu görüşü desteklemektedir.

Geçen 2 Ekim'de, Sosyal Demokratlarla Liberaller, kurulacak olan ortak hükümetin politikası için anlaşmaya varmışlardır. Bunun gereği olarak, Sosyal Demokratlar, işçilerin fabrikaların yönetimine katılmaları yolundaki taleplerinden ve müterakki bir vergi ihdas etme arzularından vazgeçmişlerdir. Yani, politika programında, burjuvazinin, az da olsa, keyfini kaçıracak hiç bir şey kalmamıştır. Sadece, vergi tabanının yükseltilmesi ve seçmen yaşının 21'den 18'e düşürülmesi gibi ufak yeniliklerle yetinilmiştir. Dış politika alanında ise, iki partinin görüşleri zaten birbirine çok benzemektedir. İkisi de, esas itibariyle Batı blokuna bağlı kalmak şartıyla, Doğu'ya yumuşak bir açılmadan yanadırlar. Yeni hükümetin böyle bir tutum izleyeceğine dair anlaşmaya varmaları zor olmamıştır. Yapılan koltuk pazarlığında dışişleri bakanlığının Liberal Parti Başkanı Walter Schell'e düşmesi, bu alanda önemli bir yenilik getirme iradesinin ayrı bir belirtisi olmuştur.

Niyetler bu olduğuna göre, yeni koalisyonun bunları gerçekleştirme şansı acaba nedir? Başka bir deyişle, Sosyal Demokrat - Liberal koalisyonu, dünya politikasına ve Almanya'nın iç gelişimine ne yönde ve hangi ölçüde etki etme imkânına sahiptir? Bu soruya cevap verebilmek için, her şeyden önce şu gerçeği akılda tutmak gerekir : Almanya artık eski Almanya değildir. 18 Ocak 1871'de Versay Sarayı'nın Aynalı Salon'unda muazzam bir debdebe ile ilân edilen ve yetmiş yıl boyunca dünyayı titreten Alman *İmparatorluğu, «bin yıllık III. Reich'ı»* 8 - 9 Mayıs 1945'te «kayıtsız şartsız» teslim olmasıyla artık tarihe karışmıştır. Bugün, Almanya, toprakları iki blok arasında parçalanmış ikinci sınıf bir devlettir. Girişeceği her hamle, bu büyük kayıtla sınırlı kalmaya mahkûmdur.

Dış politika alanında, Doğu bloku ile arasındaki buzları çözmek istiyorsa, şu dört şarta uymak zorundadır : 1) Demokratik Alman Cumhuriyeti'ni resmen tanımak; 2)Oder-Neisse sınırını, Almanya'nın doğu sınırı olarak tanımak; 3) Münih antlaşmalarını «yapılmamış» kabul etmek; 4) Hangi çerçeve içinde ve hangi şartlar altında olursa olsun, her türlü atom silâhını edinmekten kesinlikle vazgeçmek. Federal Cumhuriyet, ancak bu şartları kabul ederse, Doğu blokunun baş düşmanları arasından çıkarılmayı umut edebilir. Yeni koalisyonun bu şartlara uyması, düşünülmeyecek bir şey değildir. Hatta, Demokratik Almanya'yı tanıyan her ülkeyle siyasi ilişkilerin derhal kesilmesini öngören Hallstein doktrininin gömülmesi ve Polonya'ya sınır garantisi verilmesi, uzak görünmeyen ihtimallerdir. Ne var ki, şartların hepsini kabul etse dahi, Batı Almanya'nın Doğu'ya sızma emelleri önünde yine de çok büyük engeller kalacaktır. Çekoslovakya örneğinin de gösterdiği gibi, Sovyet Rusya'nın Doğu blokunun tek taraflı olarak dağılmasına izin vermeyeceği ve dolayısıyla, biraz ileriye giden her türlü Alman emperyalizmini durduracağı meydandadır. Durum böyle olunca, Alman burjuvazisinin yeni hizmetkârlarının elinde, Amerika'nın dümen suyunda gitmeye devam etmekten başka bir imkân kalmamaktadır. Hristiyan Demokratlarla farkları şundan ibarettir : Birinciler, Alman burjuvazisinin hedeflerini gerçekleştirmek için baş çare olarak Amerikan emperyalizmini kendilerine alet etmeyi deniyorlardı; ikinciler ise, yine Amerikalıların gölgesine sığınmak şartıyla, Doğu blokuna ufak tefek tavizler vererek aynı emelleri gerçekleştirmeye çalışacaklardır. Böyle bir politikanın, dünyadaki güçler dengesini büyük ölçüde etkilemesi beklenemez. Ancak, barışa hizmet ettiği ölçüde, Hristiyan Demokratların çağ dışı tutumlarına nazaran ilerici bir yön taşıyacağı da aşikârdır.

İç politikada ise, yeni koalisyonun bir şey vadetmediği yukarıda belirtilmişti. Bütün Batı Alman hükümetleri gibi, bunların da en has emelleri, burjuvazinin vasıflı hizmetkârları olmaktan ibarettir. Ne var ki, Alman burjuvazisinin olağanüstü gelişimi, bizzat kendisi için tehlikeli sonuçlar da yaratmıştır. Bu gelişmenin *yanı sıra, Batı Alman işçi sınıfı* da çok güçlenmiştir. Bu güç henüz objektif nitelikte kalmakla ve yeterli bir bilinçlenmeye varmamaktadır. Ancak, burjuva ideolojisinin siteleri de yavaş yavaş dağılmaktadır. Alman öğrencilerinin 1968 baharında giriştikleri gösteriler, bu bilinçlenmeyi hızlandırmıştır. Bunun somut delili, Batı Alman işçilerinin geçen Eylül ayı boyunca giriştikleri grev hareketleridir. İşçiler, gitgide, burjuvazinin alabildiğine sömürdüğü disiplinli araçlar olmaktan çıkmaktadırlar. Alman burjuva kanunlarının hükümlerini çiğnedikleri için burjuvazinin «vahşi» diye nitelediği bu grevler, Almanya'nın emperyalist kesiminde yeni bir kurtuluş ışığının doğduğunu müjdelemektedirler.

ERDEMİR GREVİNİN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ :

Burjuvazinin İç Tepiş

● Devlet sektörü grevlerinde, işçilerin «sarı» sendikalar tarafından açık ekonomik mücadeleye sokulmasında güdülen amaç, işçilerin, sınıf olarak, burjuvazinin bir kesiminden yana, diğer bir kesimine karşı, ağırlıklarını koymalarını sağlamaktır. Ancak, amacı ne olursa olsun, son tahlilde, bütün grevlerin işçi sınıfının devrimci mücadelesinde bir «okul» olduğu hatırdan çıkarılmamalıdır. ●

G Ü

KURTHAN FİŞEK

Bakanlar Kurulu'nun 6/12229 ve 6/12388 sayılı kararlarıyla iki kere ertelenen, Danıştay'ın bu sonuncusuna ilişkin olarak aldığı «yürütmeyi durdurma» kararıyla yeniden başlayan ve, nihayet, işçi isteklerinin bir kısmının kabul edilmesiyle, 7 Ekim 1969 tarihinde, sona erdirilen **ERDEMİR Grevi, Türkiye burjuvazisinin ufak çapta bir iç çatışmasına sahne olmuştur.**

ERDEMİR Grevi, görünüşe bakılacak olursa, işletmede çalışan 4600 işçinin maddî yaşayış düzeylerini yükseltmek amacını gütmüştür. Hemen belirtelim, böylesine bir izlenim yanlıştır. Grevin sonunda işçiler belirgin bir ücret artışı elde etmişlerdir ama, işçileri açık ekonomik mücadeleye sokmadaki amaç, işçilerin, sınıf olarak, burjuvazinin bir kesiminden yana, diğer bir kesimine karşı, ağırlıklarını koymalarını sağlamaktır. Bu noktayı daha da iyi kavramamızı sağlayacak bazı temel verileri görelim.

1 ÖZEL SEKTÖR, DEVLET SEKTÖRÜ

Kapitalist işverenle ücretli emek arasındaki ilişkileri cisimleştiren **artı - değer oranı**, *yani sömürme derecesi*, Türkiye'de (sektörler ortalaması olarak) yüzde 263'tür. Bir başka deyişle, yaratılan her 100 liralık değerden o değerin yaratıcısı işçiye 27.5 liralık bir pay düşmekte ya da günde sekiz saat çalışan bir işçi, bu sekiz saatin 2 saat 12 dakikasında kendisi, geriye kalan 5 saat 48 dakikada da kapitalist işveren için çalışmaktadır.

Artı - değer oranı, özel sektörde yüzde 243, devlet sektöründe de yüzde 284'tür (1). Buna göre, özel sektörde çalışan bir işçi, yarattığı her 100 liralık değerden 29.1 liralık pay almakta ya da sekiz saatlik bir işgününde, 2 saat 20 dakika kendi hesabına, 5 saat 40 dakika da kapitalist işveren hesabına çalışmaktadır. Buna karşılık, devlet sektöründeki bir işçi, yarattığı 100 liralık değerin 26 lirasını almakta ya da sekiz saatlik işgününde kendi hesabına 2 saat 6 dakika, kapitalist işveren hesabına da 5 saat 54 dakika çalışmaktadır.

Bu verilerden de anlaşılabileceği gibi, **devlet sektöründeki işçiler, özel sektördeki işçilere kıyasla, kapitalist sömürü mekanizmasına** daha duyarlıdırlar, daha sert bir tepki göstermek, nesnel bakımdan ekonomik mücadeleye daha yakın ve yatkın olmak durumundadırlar. Nitekim, 1963 - 1968 döneminde uygulanan 339 grevi sektörlere göre incelediğimizde, devlet sektöründeki grevlerde ortalama olarak 4971 ve özel sektör grevlerinde de, yine ortalama olarak, 4477 işgününün (grevci işçi x grevde geçen gün) yitirildiğini, bir başka deyişle, devlet sektörü grevlerinin daha şiddetli geçtiğini görüyoruz (2).

Devlet sektöründeki bu birikim, devlet sektörü işçilerinin yüksek sayılabilecek bu ekonomik bilinçleri ne yönde, hangi amaçlarla değerlendirilmektedir? **Genellenmemesi gereken ve belirli durumlar için geçerli olan** bu sorunun cevabını, işçi sınıfımızın yakın tarihindeki iki olayla görelim.

2 İKİ GREV, İKİ SENDİKA

«**Batman Petrol İşçileri Sendikası**, 8-18 Temmuz 1964 tarihleri arasında, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın Batman işyerlerinde bir grev uyguladı. Grev son derece etkiliydi ve işçiler, sonunda, haklarını aldılar. İşveren TPAO., bu grevin bitimine yakın, bir yandan ileride meydana gelebilecek benzeri işçi hareketlerini bölmek, öte yandan da daha «anlayışlı» sendikalarla toplu pazarlık yapabilmek için, **Türkiye Petrol, Kimya ve Atom İşçileri Sendikası**'nı kurdurdu. Ziya Hepbir'in başkanlığındaki bu sendika giderek yayıldı ve sonunda da, o iş kolunda, toplu pazarlık yapma yetkisini elde etti.

Hepbir'in başkanlığındaki sendika, petrol işçilerini çevreleyen maddî yaşayış şartlarını düzeltmek amacıyla, 1965 yılında, TPAO işyerlerine grev koydu. Grev kararını basına açıklayan Hepbir, yıllık bilançolarında 70 milyon lira kâr gösteren TPAO'nun aslında kâr etmediğini ve bunun vergi bağışıklıklarından geldiğini söylüyor, giderek «**...Müessesede tam bir bilgisizlik ve lâkaydî hüküm sürmektedir. Yabancı şirketler, müessesenin araştırma sahaları civarında zengin petrol kaynakları bulurken, TPAO idarecilerinin milyonlarca lirayı kuyulara gömmeleri, bu müesseseyi yönetenlerin millî serveti heba ettiklerini göstermektedir...**» diyordu.

«Rastlantı» olsa gerek, grevin en ilginç yanlarından biri, basında «millî petrol dâvâsı» diye nitelenen **petrollerin millîleştirilmesi** kampanyasının en hummalı bir dönemine denk düşmesiydi. Petrol arama ve işletme faaliyetlerinin TPAO'nun tekeline alınması isteklerin alabildiğine yoğunlaştığı ve yabancı petrol şirketlerine tam anlamıyla yaylım ateşi açıldığı bir sırada, Hepbir, Mobil ve Shell'e övgüler düzüyor, TPAO'yu alabildiğine yerin dibine batırıyor, Mobil şirketinin yayın organı **DURUM** dergisinde «millî kahraman» kertesine çıkarılıyordu. Bir yandan petrollerin kesinkes millîleştirilmeyeceğinin anlaşılması, öte yandan da kamuoyunun hayli sert tepkisi sonucu, ikinci Batman grevi başlamadan bitti. İşveren **TPAO'nun iki ay öncesinden vermeyi kabullendiği** 3.25 liralık ücret artışını, Hepbir, **«Adalet yerini buldu. Allah bereket versin»** sözleriyle karşılıyor, grevin kaldırıldığını söylüyordu.

★

«Sümerbank'a ait Filyos Ateş Tuğlası Fabrikası'nın 628 işçisi, 11 Nisan 1968 tarihinde, greve başladılar. Çimse - İş (çimento ve seramik işçileri) Sendikası'nın uyguladığı bu grev, 64 gün sürdükten sonra, 14 Haziran 1968 tarihinde, sona erdi. Bu süre içinde, 40.192 işgünü yitirildi ve Filyos grevi, 275 sayılı yasanın çıkışını izleyen dönemin «en şiddetli» grevleri arasına girdi.

Çimse - İş, «işçi sınıfının öz partisi dışındaki bütün partilere yaltaklanma politikası» diye nitelediğimiz **partilerüstü sendikacılık** denemesiyle iyiden iyiye özleşen Türk - İş'e bağlıdır. Çimse - İş'in başkanı Adalet Partisi'nin «işçi milletvekili» Hasan Türkay'dır. Adalet Partisi iktidardadır. Grev bir kamu iktisadî kuruluşunda uygulanmıştır. Kısacası, ortada çelişmeli bir durum vardır.

Çok geçmeden mesele anlaşılır. Türkiye'de dört tane ateş tuğlası fabrikası bulunmaktadır ve bunlardan biri Sümerbank'a (devlete), diğer üçü de kapitalist işverenlere aittir. Sümerbank'ın ürettiği ateş tuğlaları hem daha yüksek niteliktedir, hem de daha ucuza satılmaktadır. Bu yüzden kapitalist işverenlerin elinde alabildiğine stok birikmiş, bu kişiler iflâsın eşiğine gelmişlerdir.

...mesi işçi Hareketlerini ...çlendiriyor

İflâsın önlenebilmesi için stokların bir an önce elden çıkarılması gerekmektedir. Derken, kapitalist işverenlerin bekledikleri «mücize» olur. Filyos'ta işçi ve işveren temsilcileri «toplu pazarlık» görüşmelerine otururlar. «Görüşmeler» tam bir «sağırlar diyalogu» şeklinde geçer. Uzlaşma ortamı yoktur çünkü, rasiantı olsa gerek, işçi temsilcileri de, işveren de, işçilerin greve gitmelerini ister bir hava içindedirler. Grev başlar. Sümerbank'ın fabrikası kapanır, kapitalist girişimlere gün doğar, **yığılmış stokların tümü *elden çıkarılır,*** *piyasanın taleplerini karşılayabilmek* için üretim kapasiteleri artırılır, büyük vurgunlar vurulur. Grev amacına ulaşmıştır. İşçilere üç-beş kuruş dağıtıldıktan sonra, perde iner. »

3 ERDEMİR'DE OYNANAN OYUN

Kimi sendika vardır, en ileri çizgide görünseler bile, her türlü eylem ve açıklamalarını kuşkuyla karşılamak, bir yargıya varmadan *ince eleyip sık dokumak gerekir.* ERDEMİR grevini uygulayan üst kuruluş, **Metal - İş Sendikası**, bunlardan biridir.

Metal - İş, «işçi sınıfının öz partisi dışındaki bütün partilere yaltaklanma politikası» diye nitelediğimiz **partilerüstü sendikacılık** denemesiyle iyiden iyiye özleşen Türk - İş'e bağlıdır. Metal - İş'in başkanı Adalet Partisi'nin **«işçi milletvekili»** Kaya Özdemiroğlu'dur. Adalet Partisi iktidardadır. Grev bir devlet katılışında (3) uygulanmıştır. Kısacası, ortada çelişmeli bir durum vardır.

Bu çelişme nedendir? Yoksa, Türkiye işçi sınıfının yakın tarihinde örneklerini gördüğümüz bazı dolaplar mı döndürülmektedir? Diğer bütün burjuva örgütleri gibi emperyalizmle ittifak bağları kuran bir partinin milletvekili, başkanı bulunduğu sendikanın üyelerini, emperyalizmin hora teptiği bir alanda açık ekonomik mücadeleye sürerken, *ne gibi hesaplar peşindedir, hangi çıkararları temsil etmektedir?*

Bir kere, Türkiye'de, **ERDEMİR'in ürettiği çeliğin baş alıcıları, Koç tröstüne bağlı bulunan sanayi kuruluşlarıdır. İkincisi, Koç tröstü, FİAT marka arabaların yapımına geçme hazırlıklarını büyük ölçüde ilerletmiştir; ne var ki, Ereğli Demir - Çelik İşletmeleri, FİAT arabalarının gerektiğini standardlara uygun üretim yapamamaktadır.** Büyük burjuvazi, aradığı yüksek kaliteyi, çeşitliliği ve ucuzluğu, ERDEMİR çeliklerinde bulamamıştır; üretim maliyeti ve fiyatlar yüksek, kalite düşük, üretilenler de standard tiptedir. **İstenen nitelikte çeliğin sağlanabilmesinin tek yolu, çelik ithalinin bütünüyle serbest bırakılmasıdır: ne var ki, ERDEMİR'de üretim devam ettiği sürece, bu sınırlamaların kalkması olasılığı kesinkes yoktur.** ERDEMİR'de üretimin durması, kazanların donması ve yeniden işletilememesi, aşağı yukarı Koç tröstüyle *özleşen büyük burjuvazinin, sanayici* kılığındaki tüccarların çıkarınadır; böylece, bir taşla üç kuş vurulacak, bir yandan Mart ayında ilân edilecek olan 25. kotaya ve izleyecek diğer kotalara çeliğin dahil edilmesiyle istenen nitelikte çelik sağlanacak, öte yandan ithalat yoluyla büyük vurgunlar vurulurken «yersiz ve zamansız» bir grevle bütün bunlara «yol açan» işçi sınıfı hareketi gözden düşürülmüş olacaktır. «Mutlu bir raslantı» olsa gerek, ERDEMİR'de greve gidilir.

Gelgelelim, ERDEMİR'de yüzde 33 payı olan uluslararası çelik tröstü Koppers ve öteden beri vergileme yoluyla devletin elinde *toplanan fonların büyük burjuvaziye (sanayi ve ticaret)* akmasına karşı çıkan Anadolu küçük burjuvazisi hesaba katılmamıştır. Palazlanmaya ve sömürmedeki payını artırmaya çabalayan Anadolu küçük burjuvazisinin Adalet Partisi hükümetindeki önde temsilci Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'tur: ERDEMİR grevi, **Sanayi Bakanlığı'nın teklifi üzerine,** Bakanlar Kurulu'nun 13. 8. 1969 tarih ve 6/12229 sayılı kararıyla durdurulur. Gerekçe, 275 sayılı yasanın 21. maddesindeki «millî güvenlik» hükmüdür. Koppers'in ve Anadolu küçük burjuvazisinin ortak ağırlığı fazla gelmiştir. Grev süresince güç dengesi bir - iki kere değişir ama, sonunda, çelik ithalinin kıt döviz kaynaklarını bütünüyle *tüketmesi (yani yağmanın büyük payının* ithalatçı - ihracaatçı tüccarla sanayi burjuvazisine gitmesi) önlenir; Koppers tröstünün somut çıkarları ve Anadolu küçük burjuvazisinin «daha büyük bir parsa toplama» umutları korunur; greve gitmekle nesnel olarak ithalatçı - ihracatçı tüccardan ve sanayi burjuvazisinden yana ağırlıklarını koyan işçilere, benzeri oyunların başka yerlerde oynanması şansını öldürmemek için üç - beş kuruş dağıtılır: grev sona erer.

4 SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Ülke çapında yaratılan ürün fazlasını tekelinde toplamak ve bunu, egemen sınıfların içindeki güç dengesine bağlı olarak, şu ya da bu yoldan bölüştürmek amacını güden devlet işletmeleriyle «kamu» kurum ve kuruluşları, öteden beri, Türkiye burjuvazisinin bir yemliği, bir paravanı olmuştur. Devlet sektöründeki grevler, bu nedenle, işçi sınıfının karşısına, bazen tek vücut, çoğu kere bölünmüş olarak, egemen sınıfları çıkarmaktadır (4).

İşçi sınıfı, burjuvazinin keyfine ve çı*karlarına uygun olarak çıkarıldığı ekonomi* ve siyaset sahnesine giderek alışmaktadır. Bu nedenle, egemen sınıfların hangi kesiminin sömürüden ne ölçüde pay alacağını tesbit etme mücadelesine işçi sınıfını âlet etmek amacıyla «yaratılmış» olsalar bile, Batman'daki, Filyos'taki, Ereğli'deki işçi hareketleri, **son tahlilde,** ilerici hareketler olmaktadırlar. İşçi sınıfı, en bilinçsizinden en bilinçlisine kadar, girdiği bütün mücadelelerde hızla pişmekte ve «görünürde taraf» olmaktan çıkıp «gerçekte taraf» olma çizgisine yaklaşmaktadır. Artık işçi sınıfı için «figüranlık» döneminin sonu gelmiştir.

---

(1) Artı - değer oranları konusunda ayrıntılı bilgi için bkz. Kenan Somer, «Resmî İstatistiklere göre İmâlat Sanayiinde Artı - Değer Oranı», **FORUM Dergisi**, No. 348, 1 Ekim 1968, s. 6

(2) Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz. Fişek, ***Devlete Karşı Grevlerin Kritik Tahlili***, S.B.F. Yayınları, No. 274, Ankara, 1969, s. 59 - 80.

(3) 28. 2. 1960 tarih ve 7462 sayılı kanunla kurulan Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi *(ERDEMİR)*, etkisiz ve az sayıdaki tek tek hissedarları dikkate almazsak, kalın çizgileriyle, Koppers tröstü (üçte - bir hisse), İş Bankası (üçte - bir hisse) ve Sümerbank (üçte - bir hisse) ortaklığından oluşmaktadır.

(4) Bu yargının ayrıntılı bir çözümlemesi için bkz. Fişek, **a. g. e.**

DEVRİM ve KARŞI

MAO, M. DOĞU VE

MEHMET SELİK

Bu serinin bundan önceki yazılarında Mihri Belli'nin Cumhuriyet Dönemi Türkiye'sinde meydana gelen devrim ve belli bir tarihte bunun yerini aldığını *iddia ettiği karşı-devrim ile* ilgili görüşlerini eleştirirken, Kemalistlerin toprak ve köylü meselesindeki tutumlarını ortaya koymaya çalıştık. Şimdiye kadarki incelemelerimizin bizi ulaştırdığı açık ve kesin sonuç şudur : Kemalist devrim köylüden yana bir devrim değildi.

Milli Kurtuluş Mücadelesi, başta Mustafa Kemal, asker - sivil aydınların önderliğinde, anadolu tüccarları ve büyük toprak ve varlık sahiplerinin her türlü destek ve yardımları ile başarıya ulaşmış bir harekettir. Bu hareket, barıştan sonraki gelişiminin de gösterdiği gibi, bir burjuva devrimi hareketidir. Kurtuluş Savaşını örgütleyip başarıya ulaştıran öncü kadroya destek ve yardımcı olan sermaye ve toprak burjuvazisi, canını, ırzını, mal ve mülkünü, itibar ve haysiyetini ve dolayısı ile mahalli ve genel siyasi gücünü iç ve dış düşmanlardan koruyabilmek *için bu öncü kadroyla* işbirliğine mecburdu. Öncü kadroda onlara ordu teşkili için insan, bu orduyu ayakta tutup savaşabilmek için erzak, hayvan ve para gibi mutlak gerekli şeylerin temin için muhtaçtı. Taraflar arasında hedefler ve çıkarlar itibariyle tam bir birlik ve uyuşma mevcuttu. Dış düşman (Yunan ve diğerleri) kovulacak, iç düşman (eşkiya) ezilecek, yurtta yeniden düzen ve güven sağlanacaktı. Savaşın başarıyla sonuçlandırılmasından sonra, bu öncü kadro kurulacak yeni düzenin de, şüphesiz, yönetici kadrosu olacaktı. Ve oldu.

Dış düşmandan kurtulunduğu fakat henüz içte asayiş ve sükunun sağlanamadığı bir zamanda, (Mart 1923) toplanmış olan İzmir İktisat Kongresi'nde kabul edilen «Çiftçi Grubunun İktisadi Esasları» arasında asayiş meselesi çok önemli bir yer işgal ediyordu. «Asayiş Meselesi» başlığı altında toplanan ondört maddenin birinde :

«Asayişe müteallik meseleler: Mesela hayvan hırsızlığı, yol kesiciliği, soygunculuk ve bunlara yataklık gibi hususat müstacel ve mühim addedilerek muhakemeleri her davaya *tercihan görülmeli; bidayet, isti*naf ve temyizde tetkik ve intaç müddetleri azami birer ay tayin edilerek ağır cezaya çarptırılmak...» deniyordu. (Burada tarla tecavüzlerinden söz edilmemesi dikkat çekicidir.)

Bu kongreden birkaç ay sonra (Ağustos 1923) İcra Vekilleri Heyeti Reisi Fethi Bey Meclisle okuduğu hükümet programının daha ilk sayfalarında bu konuya özel bir yer veriyor ve şöyle diyordu :

«Siyaset-i dahiliyemize gelince: Evvelce huzur-u âlinizde a sayişi her şeye takdimen tesis *azminde olduğumuzu arz etmiş*tim. Heyet-i içtimaiyemize musallat olan şakileri bilâmerhamet takip ve tenkil edeceğimiz gibi bunların her türlü kurtuluş yollarını kesmek, iltica ve himayelerine mani olmak için şedit kanunlar vazı lazım geldiği itikadındayım. Bu maksatla Meclis-i Âlinize takdim eylediğim Men'i Şekavet Kanununun bir an evvel kesbi kanuniyet edeceğini ümid etmekteyim.»

Fethi Bey, yine aynı hükümet programında, hükümetin Milli Mücadele sırasında özellikle varlıklı kimselerden (var*lıksızlar tek varlıkları olan kan*larını akıtmışlar, canlarını vermişlerdi) aldığı yardımların karşılıksız olmadığını belirten şu satırlarını okuyordu :

«Efendiler! Hükümet muhtelif sebep ve şekillerde efrad-ı millete karşı borçludur. Birçoklarının yedinde hükümetten alacağına dair mazbatalar vardır. Eğer bu mazbatalar için bir suret-i tediye taharri edilmezse hükümetin dahildeki itibar-ı malisi duçar-ı tezelzül olacaktır. Bu itibarı yüksek tutmak ve halkın hükümete karşı olan itimadına halel vermemek için İstiklâl Harbine ait tekalif-i har*biye ve vesait-i nakliye* düyunumuzu itfa etmeyi bir vecibe addediyoruz. Bu maksatla Heyet-i Celilenizden tahsisat talep edeceğiz.»

Milli Mücadelenin muzaffer öncü kadrosu böyle hareket etmekle, sadece, sağlam bir ortaktan, güvenilir bir vekilden beklenebilecek olanı yerine getiriyordu. Zira, yine aynı iktisat kongresinde birkaç ay önce bunun faturası çıkarılmış bulunuyordu. Tüccar grubuna göre:

«Münasip bir isim altında bir ticaret ana bankası teşkil ve tekalif-i milliye ve iaşe be*deli vesaire olarak tüccarın hü*kümetle olan matlubatı bankaya verilerek ashab-ı matluba mazbatalarına mukabil banka senedi itas edilmeli idi.

Tüccar dostlarına çiftçi kardeşleri oybirliği ile katılıyorlardı. Onlara göre de :

«Seferberliğin bidayetinden beri çiftçiden alınmış olan her nevi hayvanat, hububat ve iaşe zahiresi bedellerinin ve başka suretlerle vukubulan her cins nakliyat ücretlerinin hükümetçe ödenmesi ve bunların teşekkül edecek olan teavün şirketlerine itasiyle mukabilinde alacaklı olan çiftçilere şirket hisse senetlerinin verilmesi» icabediyordu.

Şimdi, burada biraz durup M. Belli'nin dediklerine bakalım. Ne diyor Belli? «Olmaz böyle şey!» diyor. Söyledikleri aynen şu :

« Türk *burjuvazisinin adı*na hareket eden asker - sivil aydın zümrenin önderliğinde bir Kurtuluş Savaşı verdiğimiz tezi var... Bu... yanlıştır.» Peki, doğru olan ne? Buna cevap yok. Ya da sorunun cevabı güya şu:

«Kurtuluş Savaşları vekâletle yönetilmez. Türkiye'de Mustafa Kemal ve arkadaşlarına hükmedecek güçte bir burjuvazi yoktu 1919 - 23 döneminde...»

M. Belli, herşeyi basite indirgeyen ve daha kötüsü herşeyin sadece işine gelen bir yanını görmeye ve göstermeye yatkın kolaycı ve zararlı tutumuyla, burada da taraflar arasındaki karşılıklı işbirliği durumunu, «çiftlik beyi ile kâhyası arasındaki ilişki»ye benzer bir durum gibi düşünüyor. Oysa, elbette böyle bir şey söz konusu değildi. Çünkü, tarafları birbirine karşılıklı ihtiyaçları bağlıyordu. Birinin diğeri üzerinde hakimiyet kurmasının hem imkânı hem de, daha önemlisi, gereği yoktu.

Kurtuluş savaşlarının vekâletle yönetilip yönetilemiyeceği tartışılması anlamsız ve gereksiz olan bir konudur. Kurtuluş savaşını örgütleyip yürütmek için ortaya atılmış olanlar bur-

DEVRİM (7)

KEMALİST DEVRİM

juva dünya görüşlü devrimciler iseler, böyle bir vekâleti, biz ne dersek diyelim, zaten ve zımnen tekabül etmişler demektir. Bizim kurtuluş savaşçılarımız bakımından da doğru olan hüküm budur. Ve burada, Belli ne derse desin, yadırganacak hiç birşey yoktur.

M. Belli. Mao Tse Tung'un Yeni Demokrasi yazısının Türkiye ve Kemalist devriminden söz ettiği bir yerinde yer alan (ve nedense bu yazının Mehmet Doğu tarafından yapılan çevirisinde bulunmayan - Mehmet Doğu adı Emek okuyucusunun yabancısı değildir : Bk. Emek, Sayı : 3) görüşlerinin ve bunların dayanağı olan hükmün (bu hüküm Türkçe metinden çıkarılmış pasaja ait dip notta yer almaktadır) doğru olmadığını konuşup yazdıklarıyla gösterebilmiş değildir. Ve bunun için de «karşı - devrim» iddiası havada bir «laf» tan ibarettir. Sözü edilen yazıda yer alan hüküm şudur :

«Kemalist devrim, yabancı emperyalistlere karşı mücadeleden doğmuş, özü itibariyle ve müstakbel gelişmesinde köylülere ve işçilere karşı, ve her türlü tarım devrimi ihtimaline karşı, millî ticaret burjuvazisinin üst kesimi tarafından yönetilmiş bir devrimdir.»

Bu devrim, ana doğrultusunda, bugüne kadar devam ede gelmiş bulunmaktadır. Türkiye bugün bu devrimin başlattığı hareketle bundan elli yıl öncesine oranla çok daha gelişmiş üretim güçleri ve kapitalist üretim ilişkileri temeli üzerine oturmuş bir ekonomik ve toplumsal yapıya sahip hale gelmiş bulunuyor.

Kemalist devrimin kendilerine yarar sağladığı ve kolladığı varlıklı sınıflar, devrimin kendilerine açtığı yolda, üretim güçlerini geliştirmişler, buna bağlı ve uygun olacak kapitalist üretim ilişkilerinin hakimiyet alanını durmadan genişletmişlerdir. (Bu sürecin belli bir süreden beri emparyalizmin etkisi altında olması; yavaş veya hızlı cereyan etmesi, olmakta olanın niteliğini değiştirmez.)

İşte bu anlamda olmak üzere, yani üretim güçleri ve ilişkilerindeki gelişme açısından, Türkiyede, yalnız Cumhuriyet döneminde değil, yüz yılı aşan bir dönemden beri olagelen şey, bir kapitalist gelişmedir. Bu gelişmeyi kesen, durduran, değiştiren ve hele tersine çeviren (bir karşı - devrim anlamında) bir olay, bir hareket, bir durum asla vaki olmamıştır.

Bu itibarla, Mihri Belli'nin «... 46'dan bu yana olan, hiç kendimizi aldatmayalım, hiç değilse 46'dan 60'a kadar 27 Mayıs'a kadar olan, Türkiye'de anti - kemalist karşı devrimdir.» iddiası ile «ve Türkiye'de objektif şartlar bakımından 1937'de bugünkünden daha yakındık sosyalizme. 1937'de Atatürk sağken ve Türkiye bağımsızken daha yakındık sosyalizme. Sosyalizm şlarını atmak için objektif şartlar bakımından daha çok sebepler vardı 1937'de» sözleri sadece komiktir.

Bunca yıldır devrimcilik iddiasında olan bir kimsenin böylesine sözler etmesi, gerçekten, aklın alacağı şey değildir!

KÜÇÜK BURJUVAZİNİN GENÇLİK ÖRGÜTÜ : DGF

Fikir Kulüpleri Federasyonu olağanüstü kurultayı 9. ekim perşembe ve 10 Ekim cuma günleri Siyasal Bilgiler Fakültesinde yapıldı.

Sosyalist gençlik hareketi açısından kurultayın en önemli yanı, sosyalist kanadı oluşturan delegelerin istifalarıydı.

İSTİFA OLAYI

Sosyalist delegeler adına bir temsilci söz olarak, «Fikir Kulüpleri Federasyonu amacından sapmış, sosyalist öz ve niteliğini yitirmiştir. Bunun nedeni, örgüte, geldikleri sınıfın ideolojilerinden arınmamış kimselerin hakim olmasıdır. Uzun süredenberi yapılmakta olan strateji tartışmaları da artık yapılmayacaktır. Çünkü strateji ayrılığı altında gösterilmeye çalışılan ayrılığın, ideolojik bir ayrılık olduğu ak ile kara kadar açıklığa kavuşmuştur. İdeolojiler arasında tartışma olmaz. Ancak mücadele olur.» diyerek istifalarını Başkanlık Divanı'na vermiştir.

Başkanlık Divanı istifaları oylamak istedi. Başkanlık Divanına ve Genel Kurula istifanın tek taraflı bir tasarruf olduğu ve oylamanın söz konusu olamayacağı hatırlatıldıysada, istifalar oylandı ve kabul olunmadı. Ama, istifa eden delegeler kurultaydan ayrıldılar.

Kendilerine proleter sosyalistleri diyen ve adını aldıkları sınıfı ve ideolojisini inkar edenler, sosyalistlerle uğraşma olanağı istifalarla ortadan kalkınca «Aydınlık grubu» ve «muhalifleri» olarak, yüzeyde, şekli bir tartışmaya girdiler. Tartışmanın temelinde kişisel çatışmalar ve bazı kişileri «temizleme» hesapları bulunuyordu. Taraflar bu hesaplarını teorik bir paravana arkasına saklayarak sürdürüyorlardı. Bu yüzden de, sosyalistlerin, MDD tezine karşı genel olarak yönelttiği doğru teorik suçlamaları, birbirlerine karşı kullanıyorlardı. Sapmanın, temelde, MDD tezinin oturtulduğu tahlil ve düzmece verilerde olduğunu kavrayamıyorlar, bu tahlil ve düzmece veriler üzerine genel doğruları söyleyerek yeni bir ideolojik çıkış arıyorlardı. Kurultay boyunca birbirlerini aynı genel doğrularla mahkûm etmeye çalışıp durdular.

Gündemin daha ileri maddelerinde, istifalarını kabul etmedikleri delegeleri ve delege olmayan bir grup sosyalisti kurultay kararı ile ihraç ettiler. Bu «temizlik» kampanyası oldukça garip olaylarla da süslendi. Fikir Kulüplerine üye olmayanlar da, bu arada, üye olmadıkları Fikir Kulüplerinden atıldılar. Ayrıca, daha önce Fikir Kulüpleriyle ilişkileri kesilenler kurultayda, işi sağlam tutmak için olsa gerek bir kez daha atıldılar.

SOSYALİST GENÇLİK ÖRGÜTÜ VE FKF

Sosyalist gençlerin ve sosyalist gençlik örgütünün görevi, «... gençlik ortamında, sosyalizme insan kazanmak, gençlik hareketlerini sosyalist mücadeleye yarayışlı bir yöne akıtmaktır. Ayrıca sosyalist gençler birer aydın olarak bilinçlenip örgütlenmesine doğrudan katkıda bulunmak zorundadırlar. Bütün bunları en iyi şekilde yapabilmeleri eğitime ve eyleme dayalı sıkı bir örgütlenmeyle mümkündür. Sosyalist gençler, sosyalizmi işçi ve öteki emekçi sınıfların kuracakları nı hiç gözden kaçırmadan, bilinçli bir sorumluluk için de davranmak, kendilerini küçük burjuva etkilerden arındırmak, eylemlerini sosyalist örgütleşme çevresinde döndürmek için büyük bir çaba ve titizlik göstermek zorundadırlar.»

«Gençliğin doğal ideolojisi ve eylem tarzı sınıfsal niteliğine uygundur. Gençliğin ideolojisi küçük burjuva ideolojisidir... Gençliğin eylem tarzı da küçük burjuvazinin eylem tarzıdır. Küçük burjuva sorumsuzluğu, kaypaklığı, bapbozukluğu ve terörizme yatkınlığını gençlik eylemlerinde görürüz.» (Emek, sayı 3. H. Ergün, Gençlik Hareketleri ve Sosyalizm)

(Sayfayı Çeviriniz)

Küçük Burjuvazinin Gençlik Örgütü : D G F

Böyle bir ortamda, sağlam bir sınıfsal temeli olmayan sosyalist gençlik örgütü, bir yandan sürekli olarak küçük burjuva ideolojisi ve eylem tarzı ile mücadele edip, örgütü küçük burjuva etkilerden arındırırken, diğer yandan da gençlik hareketlerini doğru taktik hedeflerle sosyalizme yararlı eylemlere götürmek zorundadır.

Sosyalist gençlik örgütünün eylemlerinin tek ölçütü, bu eylemlerin genel sosyalist harekete yararıdır.

«Gençlerin hepsini sosyalist yapmak söz konusu değildir. Bizim için önemli olan gençliğin işçi sınıfının davasına hizmet etmesini sağlamaktır. Bu noktada sosyalist üniversiteli gence, gençlik hareketlerinin kendiliğinden tepkiler halinde değil, belirli bir perspektif içinde, yani günlük hareketlerinin somut hedefleriyle sosyalizmin ana hedefleri arasında belirli bir eşgüdüm çerçevesinde yürütülüp, geliştirilmesinde önemli görevler düşmektedir» (Emek, a. g. m).

Sosyalist gençlik örgütü yan olma niteliğiyle belirlenir. FKF yan örgüt olma niteliğini kaybetmiştir. Çünkü, FKF yönetici kadroları gençlik hareketlerinin sosyalist örgütleşme mihverı etrafında dönmesi gerektiğini kabul etmemektedirler. Onlarca, gençlik hareketleri tek başına anlamlı ve etkilidir. Bu, çalışma raporunda; «Geçen dokuz aylık dönemde Amerikan emperyalizmi önemli gerilemeler kaydetmiştir. Bu sonuç başta örgütümüz olmak üzere milliei güçlerin arka arkaya sıralanan, ve «Nisan ayındaki öğrenci hareketleri sırasında faşizmi kanunlaştırmak isteyen AP iktidarı oyununun bozulması üzerine, Amerikancı Rektör Kurdaş'ın katılmasıyla ve daha önemlisi küçük burjuvazinin sağa doğru yalpalayarak devrimci gençlik hareketini tecrit durumunda bırakmasından yararlanarak ODTÜ'yü emniyet kuvetlerine bastırmıştır. ODTÜ'deki terör denemesine rağmen, diğer fakültelerdeki devrimcilerin kılları kıpırdamamış, tecrid edilmiş durumda dahi kendi özgüçleriyle ayakta durabileceklerini onları iktidarın faşist terörüyle karşı karşıya bırakanlara açık bir şekilde göstermiştir.» denilerek açık bir dille ifade edilmiştir. Daha sonra FKF çalışma raporunda «Bu vesileyle FKF, toplumumuzdaki bütün ileri hareketlerin ve birikimlerin mirasçısı ve asıl takipçisi olduğunu bir daha ispatlamıştır.» denilerek, gençlik örgütü FKF, temel örgüt; dolayısıyla gençlik de temel güç olarak kabul ve ilan olunmaktadır. Bu tutum ve davranış bazı yayın organlarının savundukları Milli Demokratik Devrim sapmasının en doğal ve kaçınılmaz bir ürünüdür. Yine ***bu tutum ve davranış işçi*** **ve emekçi kitlelerin yaratıcı gücüne ve devrimciliğine karşı, küçük burjuvaların duydukları inançsızlığın her yerde görülen ve yine her yerde tarih önünde yerin dibine batan bir tezahürüdür.** ***Milli Demokratik Devrim*** **sapmasının sözcülüğünü yapan Aydınlık Dergisi 12. sayıda (s. 464) «Türkiye'de proletarya bugün, devrime öncülük edecek objektif ve sübjektif şartlara tam olarak sahip değildir.» derken, (1) Türkiye'de hakim üretim biçiminin kapitalizm olduğunu unutmakta, (2) Kapitalizm ve çevçevesinde, kapitalistleşmeye bağlı olarak sayıca artan, gelişen, güçlenen, sosyalizme geçişin gerektiği üstün teknik ve kültür düzeyine ulaşan, belirli merkezlerde toplanan ve örgütlenen sınıfın işçi sınıfı olduğunu görmezlikten gelmekte, (3) durumun Türkiye'de de böyle olduğunu ve bu nedenle** objektif olarak **devrimin öncüsünün işçi sınıfı olacağını gözden kaçırmakta, (4) varlığını ve yaratıcı gücünü, devrimciliğini ve adına mücadele verilmesini bile reddettikleri proleteryanın, adını, sırf sapmalarını ve küçük burjuva kuyrukçuluklarını örtbas etmek için almakta bir sakınca görmemektedirler. Daha da kötüsü, keyifleri dilediğinde** ***sosyalist teorinin*** **genel doğruları arkasına sığınan bu küçük burjuva uç beyleri, genel doğruları açıkça tahrif etmekte ya da bu genel doğrulardan bütünüyle habersiz bulunmaktadırlar. Örneğin Aydınlık, sosyalistlerin** ***baş görevinin, işçi sınıfını, öncülüğün*** objektif (dikkat objektif) **şartlarına kavuşturmak olduğunu söylerken (sayı 12, s. 464) «objektif hazırlama» sözünden, acaba, sosyalistlere fabrika vb. kurmalarını mı tavsiye etmektedir? Bu yanlıştır. Çünkü sosyalistlere düşen görev fabrika kurarak işçi sınıfını objektif bakımdan oluşturmak değil, objektif olarak varolan işçi sınıfın devrime öncülük edecek** bilinç seviyesine ulaştırmaktır.

Sosyalist hareket içindeki küçük burjuva uzantısı Milli Demokratik Devrim tezinin doğal ve kaçınılmaz sonucu olarak, FKF yöneticileri, gençlik örgütü FKF'yi temel örgüt, gençliği de temel güç olarak görmeye başlamışlar, örgütü, sosyalist öz ve niteliğinden kendi tezleri doğrultusunda uzaklaştırmışlardır. ***Böylece FKF,*** **sosyalist gençlerin gençlik içindeki eylem aracı olmaktan çıkmış, küçük burjuva ideolojinin eylem aracı haline gelmiştir.**

«Gençlik devrim yapabilecek bir güç değildir. Ama devrimci eyleme katkıda bulunabilir. Katkısını en iyi şekilde yapabilmesi için örgütlenmesi gerekir. Fakat bu örgütlenme ancak, ana örgüt çevresinde dönenen eylemin bir parçası ile anlamlıdır. Yoksa sosyalist gençliğin bu örgütlenmesi, ana örgüt bir yana bırakılınca, tipik bir küçük burjuva örgütlenmesi olur. Yalnız sloganları, sosyalist literatürden alınma sloganlar olabilir, o kadar.» (Emek, a.g.m.)

SONUÇ

FKF sosyalist öz ve niteliğini, Milli Demokratik Devrim tezi doğrultusunda yitirerek, bir küçük burjuva gençlik örgütü olan DGF'yi doğurdu. Sosyalistlerin FKF yahut DGF içinde *mücadele etmelerinin anlamı* yoktu. Çünkü, gençliğin doğal ideolojisinin ve eylem tarzının temsilcisi olan bir gençlik örgütüne yeniden sosyalist öz ve nitelik kazandırılamazdı.

Gençlik hareketlerini sosyalist örgütleşme mihveri etrafında dönendirmek için, sosyalist gençler yeniden örgütleneceklerdir. Bu yeni örgütlenmede, FKF deneyinin bize öğrettiklerinden yararlanılacak ve FKF'de düşülen hatalara düşülmeyecektir.

ÇİN DEVRİMİNİN YİRMİNCİ YILDÖNÜMÜ

1 Ekim 1969'da, Çin Halk Cumhuriyeti, kuruluşunun yirminci yıldönümünü kutladı. Bu vesileyle, Çin Devrimi'nin yirmi yıllık icraatına kuşbakışı bir göz gezdirmek yararlı olacaktır.

I. İKTİSAT

İktisadi alanda göze ilk çarpan şey, siyasi iktidarı almış olan sınıfların üretim alanında fiili egemenliğini sağlamak için alınmış olan köklü tedbirlerdir. Bunların başında toprak reformunu zikretmek gerekir. Daha kurtuluş savaşı sırasında başlanan toprak reformu, Haziran 1950'de çıkarılan bir kanunla perçinlenmiş ve feodal beylerin bütün mallarına elkonarak köylülere dağıtılmıştır. Bu suretle, 250 milyon Çinli toprak mülkiyetine erişmiştir. Bundan sonra, adım adım, bu mülkiyete sosyalist bir nitelik verecek tedbirler alınmıştır. 1953'te girişilen ilk hamle, kooperatifleşme olmuştur. Bu kooperatiflerde, başlangıçta, gelir bölüşümü, üyelerin getirdikleri üretim araçlarına - yani başta toprak miktarına - orantılı olmuştur. İkinci hamle, üye paylarının artık sadece çalışma zamanına göre hesaplanmasıdır. 1956 yılının sonunda, kooperatiflerin % 88'i bu ikinci bölüşüm usulüne geçmiş bulunuyordu. 1958'den itibaren ise, halk komünleri hamlesine girişildi. Bunun amacı, kooperatifleri büyük birimler halinde birleştirmek ve bu birimleri, hafif sanayi kuruluşlarına da sahip olan ve halka eğitim, sağlık, yönetim, vs. hizmetlerini götüren kuruluşlar haline getirmektir. Arada duraklamalar ve hatta gerilemeler olmasına rağmen, halen bu amaç gerçekleştirilme yolundadır.

Sınıf egemenliğini pekiştirmek için alınan ikinci büyük tedbir, milli burjuvazinin tasfiyesi olmuştur. Rejimin ilk yıllarında milli burjuvaziye pek dokunulmamış, işçileri korumak üzere birtakım tedbirler alınmakla yetinilmiştir. Ondan sonra, feodal sınıfa yapılanın aksine, yumuşak ve tedrici tedbirlere burjuvazinin tavsiyesine yönelinmiştir. İlk adım, malikleri hisseder statüsüne indirmek olmuştur. İkinci adımda, sınai üretim birimleri, başarı gösteren sahiplerinin yönetiminde bırakılmış, fakat mülkiyet hakları bunların elinden alınmıştır. Son bir adımda, nihayet, eski sahipliği kaale almayan ve fiili bir işçi denetimini gerçekleştiren bir örgütlenmeye gidilmiştir. Böylece, aşağı yukarı 1956 - 57 yıllarında, milli burjuvazinin sınıf olarak tasfiyesi, esas itibariyle tamamlanmıştır.

Yeni iktidarın üretim alanında da fiilen kurulmasını sağlayan bu tedbirlerin yanı sıra, esas üretim gücü olan emekçilerin gelişmesi için önemli tedbirler alınmıştır. İlk büyük hamle, Mayıs 1950'de çıkarılan bir kanunla kadınlara erkeklerle eşit haklar verilmesi olmuştur. Böylece, nüfusun yarısı kölelik statüsünden kurtarılmış ve çocukların korunması kanunun teminatına bağlanmıştır. İkinci büyük tedbir, sağlık ve eğitim hizmetlerinin halkın ayağına götürülmesidir. Bunun sayesinde, veba ve kolera gibi büyük tehlike yaratan bulaşıcı hastalıklar yenilmiş, ilk öğretim tamamen genelleştirilmiştir. Bu arada, diğer öğrenim kademeleri de geliştirilmeye çalışılmıştır. Bugün Çin'de 18 Milyon civarında yüksek öğrenim mezunu vardır ve bunların üçte biri mühendistir.

Bütün bu köklü tedbirler Çin'in kalkınma hamlesine temel teşkil etmiştir. Bu hamlenin önemini anlamak için, Devrim olduğunda memleketin içinde bulunduğu vahim durumu bilmek gerekir. 19. yüzyılda uğradığı azgın sömürgeci saldırı sonucunda, Çin zaten açlıktan ve hastalıktan kırılan yoksul bir ülke haline gelmişti. Buna Çan Kay Şek'in zulmü ve sistemli tahribatı eklenince durum gerçekten korkunçlaşmıştı. Örneğin Çan Kay Şek, artık iktidarı kaybettiğini gördüğü 1948 yılında muazzam bir enflasyon yaratmış ve bu yolla memleketi batırarak, komünistlerin eline bir posa bırakmak için elinden geleni yapmıştır. Gerici yönetimin son yılında, Çin parasının değeri 930 misli düşmüştür. Bunun yanı sıra, komünistlerin önünden kaçan ordular, bıraktıkları her yeri talan etmişler ve yakıp yıkmışlardır. Böylece, Devrim'in ilk yılları, zorunlu olarak, günbegün yaşama savaşı içinde geçmiştir. Ancak 1953'ten itibarendir ki, Çin, ilk beş yıllık planını uygulamaya başlayabilmiştir. Fakat bundan sonraki gelişme çok hızlıdır. 1952 - 1959 arasında, milli hasıla iki misli artmıştır. Tarımın yanı sıra özellikle sanayi gelişmiştir. Kurtuluş gerçekleştiğinde, sanayi öylesine zayıftı ki, sadece Şan ghay şehrindeki fabrikalar, bütün Çin'in sınai üretiminin yarısından fazlasını sağlayabiliyordu. Bugün, sanayileşme Sinkiang bölgesine kadar yayılmıştır ve Çin, Fransa'nın üretim seviyesine ulaşmıştır. Gerçi, kalkınmanın çok hızlı olması, 1958'den itibaren bazı önemli buhranlara yol açmıştır. Ancak Çin, bu buhran yıllarını atlatmasını bilmiş ve 1964'ten sonra da, buhrandan önceki hızını geçmeyi başarmıştır. 16 Ekim 1964'te patlatılan ilk atom bombası ve 17 Haziran 1967'de denemesi gerçekleştirilen ilk hidrojen bombası, Çin sanayiinin bugün hangi seviyelere yükseldiğini gösteren en çarpıcı delillerdir.

II. SİYASET

Siyasi alanda Çin rejiminin en önemli özelliği, emekçi iktidarını pekiştirmek için sürekli tedbirlere başvurmasıdır. Yukarıda anlatılan ve üretim alanında alınan fiili tedbirlerle, zaten yeni sınıf iktidarının temeli sağlamca kurulmuştu. Ancak Çinliler bununla da yetinmemişler, siyasi alanda emekçi iktidarını pekiştirmek için durmadan çabalamışlardır. Başvurdukları tedbirlerin en önemlisi, bir yandan Çin Komünist Partisi'ni her alanda egemen güç haline getirirken, öte yandan parti içinde emekçi yönetim ve denetimini sağlamaya uğraşmalarıdır. Nisan 1969'da toplanan IX. Kongre (bzk. EMEK, sayı : 7), bu uğraşın en son ürünlerinden biridir. İkinci önemli tedbir, Çin Halk Ordusu'nda yine emekçilerin yönetim ve denetiminin gerçekleştirilmiş olmasıdır. Çin ordusunda bugün rütbeler yoktur ve disiplin, alttan gelen bir denetimle sağlanmaktadır. Nihayet, 1966'da girişilen Kültür Devrimi'yle, Çin'de siyasi iktidarın herhangi bir kesiminde bulunabilecek olan bütün burjuva kalıntılarına savaş açılmıştır.

İş siyasetinde ise Çin, içteki büyük hamlelerin yanı sıra, önemli dış gailelere de göğüs germek durumunda kalmıştır. İlk büyük gaile Kore Savaşı olmuştur. Amerikalıların Kuzey Kore'yi işgal etmeleri üzerine Çinsavaşa girmiş ve Kore'nin kaderinin değişmesinde önemli rol oynamıştır. İkinci büyük çatışma Hindistan'la olmuş ve Çinliler, saldırgan Hint kuvvetlerini kendi topraklarına kadar kovaladıktan sonra eski sınırlarına çekilmişlerdir. 1960'tan sonra ise, Çin'in Sovyetler Birliği ile ilişkileri bozulmuştur. Bunun sonucunda, her türlü dış yardımdan mahrum kalmış ve kalkınma hamlesini salt kendi imkânlarıyla sürdürmeye mahkûm olmuştur. Bütün bu güçlere rağmen, bugün Çin, dış ilişkilerinde, Çan Kay Şek dönemiyle kıyaslanamayacak bir itibar kazanmayı başarmıştır.

III. İDEOLOJİ

Çin Devrimi deyince akla önce ideolojik savaş gelir. Çin yöneticileri, çok geri bir ülkede sosyalizmi kurmaya çalışmanın yarattığı muazzam engelleri, kesif bir ideolojik çaba ile hafifletmeye daima büyük önem vermişlerdir. Son yirmi yılda, Çin'de açılan propaganda kampanyaları sayısızdır. İktisadi alanda alınan her köklü tedbir, hep ülke çapında açılan büyük kampanyalarla desteklenmiştir. Tarımda girişilen çeşitli kooferatifleşme hareketleri, bu kampanyaların en sürekli malzemesini teşkil etmiştir. Bunun yanı sıra sanayi kesiminde devlet mülkiyeti yaygınlaştırıldıkça, devlet mallarının tahribi, suistimal, rüşvet, kastasiyecilik, vs. ye karşı büyük kampanyalar açılmıştır. Nihayet, yukarıda sözü edilen Kültür Devrimi, sadece siyasi alanda değil, özellikle ideolojik alanda önemli bir savaş aracı olmuştur.

Çin'deki ideolojik savaşın en olumlu yanı, bürokrasiye karşı yapılan mücadeledir. Aslında Devrim'den çok önce daha komünist partisinin kuruluş yıllarında başlayan bu mücadele, zaman zaman hafiflemesine rağmen daima sürdürülmüştür. O kadar ki, bürokrasi düşmanlığı Çin Devrimi'nin âdeta bir özelliği haline gelmiştir. Sosyalist yönetimler için bürokrasinin ne menem bir belâ olduğu hatırlanırsa, Mandarenler ülkesinde sürdürülen bu çabaların taşıdığı büyük önem kolaylıkla takdir edilebilir.

Yirmi yıllık devrimci yönetimin kısa bilançosu işte budur. Harcadığı sürekli çabalar sayesinde, bugün artık Çin, açlık, hastalık, afyon ve rüşvet ülkesi olmaktan kurtulmuş, bütün dünyanın nazarında itibarı her gün artan güçlü bir sosyalist devlet haline gelmiştir.

EMPERYALİZMİN

M. KUTLAY

«Emperyalizmin en gerici sınıflarla kurduğu iftifaklar» deyimi, bolca kullanılan, ama genellikle pek fazla açıklanmasına ihtiyaç duyulmayan bir kavramı ifade eder.

Aşağıda göreceğimiz gibi, genel ve kesin bir biçimde, «emperyalizmin **en gerici** sınıflarla ittifak kurduğunu» söylemek, ittifakin nedenleri ve karşılıklı amaçları belirlenmediği takdirde, eksik - dolayısiyle yanlış - bir iştir. Kaldı ki, emperyalizmin ittifaklarından sözeden bir kimse, en azından, ittifaktaki özneleri tam olarak tanımlamak zorundadır. *Kimdir bu müttefikler?* Kabile şefleri mi, feodal beyler mi, toprak ağaları mı, yerli burjuvazi mi? Yoksa hepsi mi? «En gerici» *bunların hangisidir?*

Devrimci bir yaklaşım - devrimi bilimsel çabaların temel amacı olarak kabul etme anlamında - emperyalizmi ve müttefiklerini incelerken oldukça dikkatli davranmayı ve sözkonusu özneleri, devrimcilere ışık tutacak biçimde ele almayı gerektirir. Bu yapılmadan, içi boş kalıplarla «şu yaşasın, bu kahrolsun» diyerek iyice belirlenmemiş hedefler göstermek, devrimci mücadeleye güç kazandırmaktan başka her işe yarar ve insanı **emperyalizmin müttefiklerinden biri** haline sokuverir.

MÜTTEFİKLER NE İŞE YARAR?

Emperyalizmin ittifakları ve müttefikleri» konusunu inceliyebilmek için, bazı temel soruların karşılıklarına ihtiyaç vardır. «Emperyalizmin bazı müttefiklere neden ihtiyacı olduğu» sorusu bunların başında gelir. Basit gibi görünse de, bu sorunun karşılığını ortaya açık seçik koymakla yarar vardır.

Emperyalizmin sömürdüğü geri ülkelerde bazı ittifaklar kurmak zorunda olmasının başlıca nedenleri şunlardır :

1 Yeni biçimli emperyalizm, egemenliğini *«kendi öz malı» adamlarla yürütemez.* «Göze görünmemenin» şartı, sömürü ilişkisinin iki yanında da, sömürülen ülkenin insanlarının bulunmasıdır. Dolayısıyla, sömürüyü emperyalizm adına ve kendi adına yürütecek «yerlilere» ihtiyaç vardır.

2 Emperyalist sistemin ayakta kalabilmesi, sömürülen sınıfların bölük - pörçük tutulmasına - evrensel çapta olduğu kadar ülke çapında da - büyük ölçüde bağlıdır. Sömürülen sınıfların ülke çapındaki birliğinin engellenmesi işe, en iyi şekilde mezhep, tarikat, bölge, kabile ayrılıkları körüklenerek başarılır. (1) Bu ayrılıkları körükleyecek sınıf ve guruplara da emperyalizm şiddetle ihtiyaç duyar.

3 Emperyalist sistemin bir ucunda tekelci kapitalizmin bulunması, öteki ucunda da onunla bağdaşacak bir üretim biçiminin bulunmasını zorunlu kılar. O halde tekelci kapitalizmle bağdaşabilecek üretim biçimi nedir? Sistemin iyi işlemesini sağlamak - yani hammaddelerin tekelci kapitalist ülkelere kolayca akmasını, tekelci kapitalizmin mâmul maddelerine talebin sürekli olarak artmasını sağlamak - ancak manüfaktür düzeyini aşmış ve pazar ilişkisini yerleştirmiş olan ülkelerde mümkündür. Bu unsurlara sahip olmayan bir ülkede eski tarz soygun yürütülebilirdi; ama dünya çapında sınıf mücadelesi ile şekil değiştiren emperyalizmin bugünkü ihtiyaçlarını eski yollarla karşılamaya imkân yoktur. O halde, geri kalmış kapitalizmi kurup yaşatacak sınıflar da, emperyalizmin, ittifak kurmak için heyecanla peşine düştüğü sınıflardır.

Şimdi karşımıza, açıklığa kavuşturulması gereken bir soru daha çıkmaktadır : Geri kalmış kapitalizmin egemen unsurları nelerdir?

GERİ KALMIŞ KAPİTALİZM

Geri kalmış kapitalizm, iç dinamiği zayıf olan kapitalizm öncesi toplumların, tekelci kapitalizmin dışsal etkileri altında şekillendirilmesi ile ortaya çıkmıştır ve en önemli özellikleri şunlardır :

Düzenin kurumları, tekelci kapitalizmin isteklerine uydurulmuştur ya da uydurulmaktadır. Bu «uydurma» işlemi, üretim biçiminin bütün yapılarını - üretim güçleri, üretim ilişkileri ve üstyapı - kaplar. Tekelci kapitalizmin isteklerinin ne olduğunu ise daha önce görmüş bulunuyoruz : Bazan tarımsal ve tek ürüne dayanan üretim, bazan geri teknikli küçük çaplı hafif sanayi üretimi, çok *sendikalı bir sendikacılık,* tekelci kapitalizmin kurduğu temel yapılara dokunmayan ve işçi sınıfından kopuk, bölük - pörçük bir sol hareket, muti bir ordu, emperyalist beyin *yıkama harekâtını bihakkın başaran bir basın* ve satılık bir üniversite, emekçilerin iktidara gelmesine imkân vermeyen bir parlamentoculuk, vs..

Tekelci kapitalizm bu isteklerine uygun ayarlamaları her ülkede değişik ölçüde gerçekleştirir. Ve de bu ayarlamaların yapılmasında katkısı bulunan herkes emperyalizmin müttefikidir.

Ayarlama sırasında ortaya şöyle ilginç bir sınıf yapısı çıkar : Saçının son teline kadar tekelci kapitalizm ile işbirliği içine girmiş bir ticâri - sınâi işbirlikçi burjuvazi; tekelci kapitalizmin ayarladığı üretim yapısı içinde işgören ve gazoz, konserve, makarnâ, bira fabrikaları kurarak ve de bazan işbirlikçilerden daha geri sloganlarla ortaya çıkarak anti - emperyalist mücadele yapan (!) bir «milli» sanayi burjuvazisi; fedoal niteliğini değiştirip makinalı yığın üretimine geçen ve ülke dışı ticaret ilişkilerine girişen toprak ağaları; emperyalist beyin harekâtının hem hedefi hem aracı olan, gerektiğinde bastırmak, gerektiğinde saptırmak üzere halk hareketlerine karşı kullanılan bir küçük burjuva bürokrasisi; kırsal alandaki dengesiz toprak ve gelir dağılımının yarattığı itici güçle «sanayileşme» özlemini en çok duyan orta ve yoksul köylüler; sanayiin çarpık ve dağınık yapısına göre şekillenmiş, satılık sendikacılar aracılığıyla bölünmüş bir proletarya.

İşte bu sınıf yapısı karşısında emperyalizm, içinde bulunduğu duruma göre, artı - değerden pay alan sınıfların birini, birkaçını ya da hepsini kapsayan ve de karşılıklı çıkarlara dayanan ittifaklar kurabilir. Ama «karşılıklı çıkarların» emperyalizm tarafındaki kefesi oldukça ağır basarmış, ne gam! Emperyalizmle itifak yapan sınıfın (ya da tabakanın) bütün istediği, sömürücü sınıf (ya da tabaka) olarak varlığını sürdürebilmektir. Emperyalizm ise, bu isteği karşılamak için ünlü «dış yardımlarını» seferber etmeye hazırdır.

GERİCİ VE TUTUCU SINIFLAR

Deşilmesi gereken ikinci konu, «gerici sınıflar» meselesidir. En genel tanımıyla, gerici sınıflar, mevcut üretim ilişkilerini ve onun *belirlediği üstyapıyı daha önceki* bir üretim yapısına dönüştürmeye çalışan - ve çıkarı bunda olan - sınıflardır. Aynı ölçülere göre, kurulu düzenin değiştirilmesine *karşı çıkan sınıflara da «tutucu sınıflar»* demek mümkündür.

Bu iki gurubun arasında, devrimci sınıflar açısından *bakıldığında* çok *fazla* bir fark yoktur, ama bu iki grup aynı kefeye konduktan sonra, bunların içinden birkaçı seçilip de «en gerici sınıflar» diye adlandırılırsa *bu yanlış olur. Evet, «gerici» hattâ* «en gerici» sınıflar her düzende kalıntılar biçiminde - fakat düzene kaynamış halde - bulunurlar, ama aklı başında hiçbir emper-

MÜTTEFİKLERİ

yalist bunları baş müttefik olarak yanına almaz.

Demek ki, emperyalizmin «en gerici sınıflar» düşkünlüğü, çok sağlam temellere dayanmamaktadır ve bu sınıflar emperyalizmin her zamanki doğal müttefikleri olmayabilirler. Sözgelimi İran'da Başbakan Amini'nin yaptığı toprak reformu - yarım yamalak bir reform da olsa - feodal üretim ilişkilerinin aleyhine olarak «millî pazarların gelişmesini ve böylece Amerikan işletmelerinin yatırım ufuklarının genişlemesini» sağlıyacağı için Amerika tarafından tam olarak desteklenmiştir. (2)

GERİCİLİK VE İŞBİRLİKÇİLİK AYNI ŞEY Mİ?

Ama, «en gerici sınıflar» meselesine bir başka yoldan da yaklaşmak mümkündür. Nitekim, Türkiye'de de «en ilerici» geçinen ve kendilerinin söylediklerini söylemeyen herkese «oportünist» damgasını rahatlıkla yapıştıran bir ilginç gurup vardır. Bu ilginç gurup, aşağıda göreceğimiz gibi, müttefik kategorileri yaratayım derken, emperyalizmin en iyi gizlenmiş müttefiki olarak siyaset sahnesinde yerini almak üzeredir.

Bu «en keskin»lerin yaptıkları yorum şudur : Kemalistler, kemalist devrim ile feodaliteyi, hilâfeti ve şeriatı büyük ölçüde tasfiye etmişlerdir; ve anti - kemalist karşı devrimci gerici sınıflar da, bu devrimin sonuçlarına karşı çıkmışlar; karşı çıktıkları sırada da emperyalizmin desteğini sağlamışlar - ya da emperyalizm onların desteğini sağlamış - böylece emperyalizm ile en gerici sınıflar arasında ittifak kurulmuştur.

«Gericilik», «kemalizm», «devrim» ve «karşı - devrim» kavramlarının kendilerini *yaratan temelden - üretim güçleri ve ilişkileri* - bağımsız olarak kulanmaya başlayınca, âfâkî lâflar etmek pek mümkündür. Böylece emperyalizm - işbirlikçi burjuvazi - feo*dal ağa ve mütegallibe ittifakı kurulur ve* son ikisi «en gerici» sınıflar olarak nitelendirilir.

Ama, emperyalizmin istediği şekilde ve onun izin verdiği sınırları aşmamak üzere de olsa üretim güçlerini geliştiren, ve bu üretim güçlerinin gelişmesi sayesinde proletaryanın doğmasını sağlayan; Formoza ya da Vietnam tipi de olsa demokrasiyi kuran ve bu yüzden emekçi sınıfların siyaset sahnesine girmesini sağlayan; tümüyle emperyalizmin çıkarlarına işlese de ticâri ve demografik bir hareketlilik yaratarak ve küçük mülkiyet sahibi köylüleri kapitalist ilişkinin içine sokarak kapitalizm - öncesi üre*tim ilişkilerini büyük ölçüde tasfiye eden ve* de böylece sosyalist devrimin objektif koşullarını yaratan bir sınıf, işbirlikçi de olsa, «en gerici sınıf» olamaz.

GİZLİ MÜTTEFİKLER

Demek ki, emperyalizm «en gerici» olmayan sınıflarla da ittifaklar kurabilir. Ve de bu ittifak sosyalist devrim için gerekli objektif koşulları hazırladığındandır ki: «asıl mesele sosyalist devrim değil, anti - emperyalist ve anti - feodal devrimdir, proletarya partisinin kurulması için gerekli objektif koşullar bile yoktur» diyerek devrimi gazoz - bira - konverve - makarna burjuvazisinin ellerine *teslim eden ideologlardan (!) daha* da ilerici sayılabilir.

Bir yandan «devrimde yanımıza bazı güçlü müttefikler almalı, herkesi karşımıza almamalıyız, çünkü güçsüzüz» deyip; öte yandan da emekçi sınıfların partisini «ya öldürerek ele geçiririz, ya da ele geçirip öldürürüz» *felsefesi* içinde yıkmaya çalışan, parti oylarını bölmek üzere bağımsız adaylar çıkaran devrimci (!) mücadeleciler, emperyalizmle işbirliği yapan burjuvazinin bir *adım bile ilerisinde değildirler.* «Biz Bayar'ın yaptığı gibi «oylarınızı vermeyin demiyoruz» lâflarını çiziştirenler, gösterdikleri bağımsız adaylarla Erbakan'a taş çıkartmışlar*dır.*

Bir yandan «kahrolsun emperyalizm» deyip «kahredilecek olan» emperyalizmin *ne olduğunu bile doğru dürüst tanım*lamadan anti - emperyalist mücadele yapanlar, «evet, millî demokratik devrimin öncüsü de emekçilerdir ve emekçiler bu devrim sı*rasında da sosyalist bilince sahip olmalıdır*lar» diyenler; öte yandan, emekçi sınıflara yöneltikleri yayın organlarında bile ne sosyalizmden ne de sosyalist amaçlardan söz *etmektedirler.*

Bir yandan, sosyalist devrim mücadelesi yapanları «oportünist» diye karalamaya çalışan, sosyalizm ile revizyonizmi ayırdetmekten âciz bir teorik seviyede «keskin revizyonizm kokuları» duyan; öte yandan da proletaryanın grevlerine, «demokratik mücadele» adını takarak işçilerin sınıf mücadelesi için gerekli bilince kavuşmalarını engelliyen, parti yönetimini sosyalistlerin ele geçirmesini önlemek ve il yönetim kurula*rındaki sosyalistlerin düşürülmesini sağlamak* için revizyonistlerle işbirliği yapan insanlar oportünizmin en şamatacı temsilcisi ve emperyalizmin dolaylı müttefikleridir.

Guevara'nın katili ve emperyalizmin maskeli müttefiki Ovando Candianın' Bolivya'daki darbesine bile «üçüncü yol bulundu» diye selâmlar gönderip, Ecevit'in sola duvar çekme politikasına uygun yazılar yazarak, sosyalizmin yanından bile geçmediklerini ispatlayanların, «en gerici» sınıflardan tek farkı, ikincisinin emperyalizmle yaptığı ittifakın görünmez mürekkeple yazılmış olmasıdır.

SON SÖZ

Bugünkü emperyalizm hakkında söyleyeceklerimizi şimdilik kesmek istiyoruz. Emperyalizmin hedefleri, işleyişi, araçları ve yöntemleri açıkça ortaya konmadıkça; «anti-emperyalizm» içi boş bir kavram olarak kalmaya mahkûmdur. Emperyalizmi İkinci Dünya Savaşı'ndan önceki şekliyle tanımlayıp bütün güçleri böyle bir mücadeleye sokan bir anti - emperyalist hareket, «mücadeleyi kazandım» dediği anda, emperyalist ağın tam ortasındadır.

Bu yazı kapsamında, millî kurtuluş hareketlerinin ayrıntılarına girilemez. Bu ayrı bir inceleme konusudur. Ama şu temel *ilkeyi gözden kaçırmamak zorundayız :*

Emperyalizm, bugün evrensel bir bütünleşme halindedir; bu bütünleşme tekelci kapitalizmin kendi içinde olduğu kadar, geri *kalmış kapitalizmi de kapsayan bir oluşum*dur. Buna karşı mücadele, ancak geri ülkelerin devrimci dayanışması ile ve bu ülkelerdeki iç düzenin emperyalizmden ayrılmıyacağını *bilerek yapılabilir.*

(1) Bu ayrılıklara kapitalizm - öncesi kalıntılar diyebiliriz. Bir üretim biçimi, kendisinden öncekini yıkıp, onun yerini aldığı zaman, eski üretim biçiminin ürünü olan bazı üstyapı kurumları yaşamaya devam eder. Bunların yıkılma vâdesi gecikmiştir. Üretim seçimi, iç dinamiği ile değil de, dışsal bir etki ile yıkıldığı zaman kalıntı kurumların alanı ve gücü daha da fazla olabilir. Ama bunlar, genellikle, yeni üretim biçimi tarafından sindirilirler. Zaten, kalan kurumlar, yeni biçimin zorunlu bir tahribatı ile karşılaşmadıkları için kalmışlardır, yani, yeni üretim biçimi ile uyuşma kabiliyetleri vardır. Bu kalıntılar, artık, yeni üretim biçiminin malıdır.

(2) Farhad Hhamci, Land Reform in Iran, Monthly Review, Temmuz, 1969. Khamsi'nin yazısını Iran Report'dan çeviren Türk Solu dergisi Amerikan desteğilnn mantığını tamamen ortadan kaldırmak için, asıl metindeki «millî» sözünü ve «yatırım ufukları» sözünü ortadan kaldırıvermiştir. Amaç, geri ülkelerdeki millî pazarların genişlemesinin de emperyalizmin işine gelebileceğinin saklanmasıdır; çünkü aynı sayının başyazısında kendi deyimleriyle «emperyalizmin etkisi dışında kalabilmiş Anadolu tüccarının özlemlerini ifade eden» Erbakan'ın çıkışına *selâmlar gönderilmektedir!*

EMEK'in YANKILARI

1 Mayıs 1969 da çıkan ilk sayısından 12. sayısına kadar Emek birçok çevrelerden çeşitli tepkiler gördü. Birinci sayımızdaki bildirimizin «Doğu Meselesi» ile ilgili bölümü hakkında savcılık T.C.K. nun 142. maddesi uyarınca koğuşturma açtı. Yedinci sayımızdaki «Devrimci Öğretmenler Birleşiniz» başlıklı yazı ise Hükümetin manevi şahsiyetini tahkir edici nitelikte görülerek takibata konu oldu. Onuncu sayımızdaki «Milli Kurtuluş : Ama Nasıl» yazısı ise T.C.K. nun 142. maddesinin 1. ve 6. maddelerine aykırı görülerek koğuşturmaya başlandı ve yazı işleri müdürümüz Hüseyin Ergün tutuklandı. Yazı ile ilgili olarak bilirkişi raporu veren Prof. *İlhan Akın yazının komünizm propagandası* olduğunu ileri sürmektedir. Prof. İlhan Akın İstanbul Hukuk Fakültesi Anayasa kürsüsü mensubu olup Dünya gazetesi yazarlarından Bedii Faik Akın'ın da kardeşidir.

Nihayet son olarak 12. sayımızdaki «Sosyalist Devrim ve İhtilâl» başlıklı yazıdan dolayı da takibata girişildi. Böylelikle Emek'in ortalama olarak her üç sayısından bir tanesi için kovuşturma açılmış oldu.

Diğer taraftan solcu olduklarını iddia eden bazı yayın organlarında Emek'in yayınları ve Emek etrafında toplanmış olan sosyalist devrimcilerin eylemleri hakkında görüşler ileri sürdüler. İlgi çekici olduklarını dikkate alarak bunlardan bazılarını *aynen sütunlarımıza alıyoruz :*

«Gençlik içinde çöken oportünist Aren kliği işgal ve boykot hareketlerini işbirlikçi iktidar ve bir kısım C. H. P. yöneticileri ile aynı safta baltalamaya çalışmış öğrenci hareketlerinin sona erdirilmesi için emperyalizmle işbirliği yapmıştır. Ve oportünist Aren kliğinin emperyalizmle işbirliği ihbarcılığa kadar varmıştır. (Aydınlık, Sayı 7, Sayfa 20)

«Ülkemizde oportünistler ister Aybar ve çevresindekiler, ister Aren ve çevresindekiler olsun, proleter sosyalizmine karşı çıkarak, ona karşı açık - gizli savaş vererek, sosyalist hareketi ve milli kurtuluş davamızı baltalıyorlar. Emperyalizmin değişmez politikası milli güçler arasında birliğin kurulmaması için mücadele etmektir. Emperyalistler bu amaçla milli güçlerin safları arasından kendilerine ajanlar edinirler. Oportünistler işte bu ajanlardır. (Aydınlık, Sayı 10, Sayfa 242)

«Aybar ve Aren Oportünizmi emperyalizme boyun eğip, gerici parlamentarizmle kaynaşarak proleteryaya devrimci bilinç verilmesi ve örgütlenmesi mücadelesini baltalamaya çalıştığı gibi, ilerici oyları toplamak konusunda kendisine rakip gördüğü küçük burjuva örgütlerini baş düşman ilân etmişti.» (Aydınlık 12, Sayfa 422)

Hemen ve kesinlikle belirtelim ki savcılık takibatı doğru çizginin izlendiğini kesinlikle ispatlayan bir ölçü olamaz. İkinci olarak şu da var. Bizim izlediğimiz yolda yukarıda derlediğimiz iftira, küfür ve havada laf yığınları ile fazla uğraşmak yoktur. Değişik görüşler taşıyan sosyalistlerle taktik sorunları en ince ayrıntısına kadar herzaman tartışırız. Bundan sosyalist eyleme yarar gelir. Ama kişisel hırs

HÜSEYİN ERGÜN

ve iftira silahları ile yolumuza çıkan küçük burjuvalarla vakit kaybedemeyiz. Çünkü böyle kısır bir döngü içinde onlarla uğraşmak mücadelemizin ana hedeflerinden saptırılması yönünden en fazla emperyalizmin ve sömürücü hakim sınıfların işine yarar. Onun için bunları teşhir etmekle yetiniriz. Sosyalist sıfatını ve sosyalist kavramları kullanarak saflarda karışıklık yaratmak isteyenlerin ilk bakışta bazılarına pek parlak görünen cilaları arkasındaki gerçek yüzleri artık iyice açığa çıkıyor. İşte bir iki örnek daha :

T. İ. P. i yıpratma : Bu kişiler hemen her vesile ile partimizi yıpratmaya çalışmakta, karşımıza bağımsız adaylar çıkarmakta ve yer yer T. İ. P. in işçi sınıfının öz örgütü olamayacağını savunmaktadırlar (Çankaya ilçesi toplantısında olduğu gibi)

İdeolojik çöküntü : Aylardır savundukları «yarı feodal Türkiye» iddiası Emek'in bilimsel yayınları ile çürütülmüş ama bu önemli noktada küçük burjuva ideologlarından ciddi bir cevap gelmemiştir. Yine anti - emperyalist mücadelenin sosyalist mücadele dışında yürütüldüğü sürece boş bir aldatmacadan ibaret olacağı Emek'in beş sayı süren bir yazı serisi ile ortaya konmuş ancak alınan tek cevap «sosyalist Türkiye» sloganına karşı ve sanki bunu zaten içinde taşımayan bir şeymiş gibi «bağımsız Türkiye» diye bağırılması olmuştur.

Yalanlar : 4. FKF kurultayından önce başkan adayı olan Hüseyin Ergün'ün *şansını kırmak için kendisinin* S. B. F. olayları arasında faşistlerle işbirliği yaptığı iddiası ortaya atılmış bu iftiraya Türk Solu dergisinde de yer verilmiş ancak iki sayı sonra bu husus düzeltilmiştir. Ama arada seçimler olmuş ve Ergün'e oy verecekler arasında bir tereddüt yaratılmak istenerek üç kağıtçı kurnazlığı uygulanmıştır. Devrimci T. İ. P. haberlerinin 1. sayısında ön seçimlerde Aybar, Arenittifakı yapıldığı şeklinde bir yalan ortaya atılmış ve buna mesned (!) olarak da Kemal Sülker'in «Arenciler bizim kardeşimizdir» dediği ileri sürülmüştür. Ön seçimlerde Ankara ve Malatya gibi yerlerde Aybar ile kendileri işbirliği yaparak ortak adaylara oy kullananların bu iddiaları gerçekleri tahrif etme hünerinde gün geçtikçe mesafe aldıklarını göstermektedir.

Tutarsızlık : Bu kişilerin haklı bir teşhisleri : İstanbul'da çıkan Ekmek gazetesinin «İşçiler yönetime katılmalı» sloganını öne sürmesi hatalıdır. (Aydınlık Sayı 9 Temmuz 1969)

Güzel Bir vaadleri : Bir sonraki cümlede : İşçi - Köylü meseleye böyle küçük burjuva açılarından bakmayacak.

Vaadi tutuşları : Türk - İş mitingindeki ilerici sloganlardan biri de «sınıflararası denge istiyoruz» idi. (İşçi - Köylü Eylül 1969)

Kişisel hırslarının ve parti içerisindeki bozguncu niyetlerinin esiri olan bu gibilerle tartışarak ne vakit ne de seviye kaybedeceğiz. Yeri geldikçe onları sergileyeceğiz.

İyiniyetli yanılgılarla ise yapıcı bir eleştiri havası içinde sonuna kadar tartışmaya EMEK herzaman hazırdır.

EMEK * Onbeş Günlük Sosyalist Gazete İki Haftada bir Pazartesi Günleri çıkar. Sahibi : Şaban ERİK * Genel Yayın Müdürü : Sadun AREN * Yazı İşleri Müdürü Asuman Erdost * Yıl : 1 - Sayı 13 - Fiyatı : 150 Kuruş - 20 Ekim 1969

Yönetim Yeri : Süleyman Sırrı Sokak 2/8 Yenişehir/ANKARA - Tel 17 05 76 * P.K. 276 Bakanlıklar/ANKARA * Abone Şartları : 13 Sayı : 12,5 TL., 26 Sayı : 25,— TL., 52 Sayı : 50,— TL. İLAN : Santimi 25,— TL. Yayın ilânları yüzde 50 indirimlidir. Küçük yayın ilânları kelimesi 75 Kuruştur.

İstanbul Temsilciliği : S. Günay AKARSU Nuruosmaniye Cad. Benice Han - Cağaloğlu İstanbul * Telefon : 26 29 64 * İzmir Temsilciliği : Güner ELİÇİN, Akgerman Han 404 İZMİR * Tel : 24 986 * İstanbul Dağıtımı : Fuat BÜTE, Ankara Cad. 8 İstanbul * Tel : 27 89 49 * Dizgi ve Baskı : Baylan Basım ve Ciltevi